БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 57 (17.050). • 10 март 1978 йил, жума • Баҳоси 2 тийин.

ПАХТА ТЕРИШ МАШИНАСИГА — СИФАТ БЕЛГИСИ

«17ХВ — 1,8Б» маркали пахта териш машинасига давлат Сифат белгиси берилди. Бу икки қаторли агрегат кенг қаторлардаги пахтани териш учун мўлжаллангандир. Бу агрегат «Ташсельмаш» заводи ишлаб чиқараётган машиналар орасида биринчи бўлиб давлат Сифат белгисига сазовор бўлди.

Мамлакат пахтакорлари беш йилликнинг учинчи йилида «17ХВ—1,8Б» маркали 2500 та машина оладилар. (ЎзТАГ).

Оҳангарон цемент комбинатида бу йил 2 миллион тоннага яқин «қурилиш нони» тайёрланади. Суратда: коммунистик меҳнат зарбдорларидан Б. Ботирбеков билан А. Рафиқовни кўриб турибсиз. В. Сироткин фотоси.

БУТУНИТТИФОҚ ИХТИРОЧИЛАР ВА РАЦИОНАЛИЗАТОРЛАР ЖАМИЯТИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКА IV СЪЕЗДИГА

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети Бутуниттифоқ ихтирочилар ва рационализаторлар жамияти Ўзбекистон республика IV съездининг делегатларини ва улар орқали республикадаги барча ихтирочилар ва рационализаторларни, ишлаб чиқариш новаторларини қизғин ва самимий табриклайди. Ихтирочилар, рационализаторлар ва ишлаб чиқариш новаторлари КПСС XXV съездининг тарихий қарорларини амалга ошириш соҳасида зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар, фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ва маҳсулот сифатини яхшилашга салмоқли ҳисса қўшмоқдалар.

Бутуниттифоқ ихтирочилар ва рационализаторлар жамияти ташкилотларининг фаолияти ҳозирги шароитда тобора катта аҳамият касб этмоқда. Улар КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқларида баён этилган қоидалар ва хулосаларга амал қилиб, СССР Конституциясида гарантияланган техника ижодиёти эркинлиги, ишлаб чиқаришни бошқаришда қатнашиш ҳуқуқларини амалга оширишга зўр ғайрат-шижоат билан ёрдам бермоқдалар, жамият аъзоларининг активлигини янада юксалтириш, меҳнаткашларни техника ижодиётига кенгроқ жалб этиш соҳасида анча иш қилмоқдалар.

Бутуниттифоқ ихтирочилар ва рационализаторлар жамиятининг республикадаги ташкилотлари кейинги 5 йил мобайнида оммавий ташкилот бўлиб қолди ва ўз сафларида 160 мингдан зиёд аъзони бирлаштиради. Новаторлар тўққизинчи беш йиллик фондига анча катта ҳисса қўшдилар. Ўнинчи беш йилликда рационализаторлик таклифларини амалга ошириш йўли билан 700 миллион сўмлик маблағни тежаш юзасидан олинган социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажармоқдалар. 1976—77 йилларда ихтирочилик ва рационализаторлик таклифлари ишлаб чиқаришга жорий этилганлиги натижасида халқ хўжалигида 215 миллион сўм маблағ тежалди.

Ўзбекистон Коммунистик партияси рационализаторлар ва ихтирочиларнинг фан-техника тараққиётини ривожлантиришга, ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишга қўшаётган ҳиссасини ғоят қадрлайди, меҳнаткашларнинг активлигини янада ўстиришга, халқ хўжалигида илмий кашфиётлар, ихтиролар ва рационализаторлик таклифларидан ўз вақтида кенг фойдаланишга муҳим аҳамият беради.

Ишлаб чиқариш новаторларининг ижодий кучларини техникани такомиллаштириш ва ишлаб чиқаришни интенсивлашга доир туб проблемаларни ҳал этишга, унумсиз харажатларни қисқартиришга, меҳнат унумдорлигини бутун чоралар билан оширишга, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг сифатини яхшилаш, ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини оширишга моҳирлик билан сафарбар қилиш — Бутуниттифоқ ихтирочилар ва рационализаторлар жамияти ташкилотларининг бурчидир. Ихтирочилар ва рационализаторларнинг техникавий, иқтисодий ва ҳуқуқий билимлари даражасини юксалтириш тўғрисида доим ғамхўрлик қилиш, илғор иш тажрибаларини оммалаштириш, жамоатчи конструкторлик ва патент бюролари, комплекс ижодий бригадалар, новаторлар кенгашларининг фаолиятини бутун чоралар билан кучайтириш зарур.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети Бутуниттифоқ ихтирочилар ва рационализаторлар жамиятининг Ўзбекистон республика IV съезди делегатларининг ўз ишларида катта муваффақиятларга эришувларини тилайди ва республикадаги ихтирочилар ҳамда рационализаторлар бундан буён ҳам фан-техника тараққиёти учун курашчиларнинг олдинги сафларида борадилар, КПССнинг тарихий XXV съезди белгилаб берган улкан вазифаларни муваффақиятли амалга оширишга муносиб ҳисса қўшадилар, деб қатъий ишонч билдиради.

*

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ.

«САЛЮТ-6» — «СОЮЗ-27» — «СОЮЗ-28»

ПРОГРАММАГА МУВОФИҚ УЧМОҚДА

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 9 март. (ТАСС). «Салют-6» — «Союз-27» — «Союз-28» орбитал илмий тадқиқот комплексининг ичида 6 кундан бери халқаро экипаж ишлаб турибди. Эрталаб соат 8 да бошланган бугунги кун программасига мувофиқ космонавтлар Юрий Романенко, Георгий Гречко, Алексей Губарев ва Владимир Ремек биргаликдаги илмий-техникавий тадқиқот ва экспериментларни поёнига етказмоқдалар.

Экипажнинг маълумотларига кўра, «Салют-6» — «Союз-27» — «Союз-28» орбитал комплексининг борт системалари нормал ишлаб турибди. Романенко, Гречко, Губарев ва Ремек ўртоқлар ўзларини яхши ҳис қилмоқдалар.

МОСКВАГА ВИЗИТ

Марокаш Бош министри Аҳмад Усмон 9 март куни амалий визит билан Москвага келди.

Аэродромда СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари И. В. Архипов, СССР министрлари, бошқа расмий кишилар А. Усмонни кутиб олдилар. (ТАСС).

ДЎСТЛИК ВА ҲАМЖИҲАТЛИК ВАЗИЯТИДА

9 март куни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико Фаластин Озодлик Ташкилоти (ФОТ) Ижроия Комитетининг Раиси Я. Арафат бошчилигидаги Фаластин Озодлик Ташкилоти делегациясини қабул қилди.

Дўстлик ва ҳамжиҳатлик вазиятида ўтган суҳбат чоғида Яқин Шарқдаги ҳозирги аҳвол ҳамда шу районда одилона ва мустаҳкам тинчлик ўрнатиш йўллари батафсил қараб чиқилди. Муҳокама этилган масалалар юзасидан қарашлар ва позицияларнинг бир-бирига мослиги қайд этилди.

Совет Иттифоқи ва ФОТ Миср билан Исроил ўртасида Женева конференциясини четлаб олиб борилаётган сепарат музокаралар араб халқларининг манфаатларига жиддий зарар етказади ва Исроил ҳамда унинг орқасида турган кучларнинг босиб олинган араб территориялари катта қисмини оккупация қилишни абадийлаштириш, фаластинлик араб халқини унинг ажралмас ҳақ-ҳуқуқларидан маҳрум қилишни кўзловчи азалий ниятлари амалга оширилишига ёрдам беради, деб ҳисоблайдилар. Улар Исроил фойдасига таслимчилик ва арабларга қарши ҳар қандай сепарат хатти-ҳаракатларни қатъиян қоралайдилар, бундай ҳаракатлар Яқин Шарқдаги можарони ҳар томонлама одилона бартараф этишга олиб боролмайди ва бу йўл можарони бартараф этолмайди, деб уни рад қиладилар.

Томонлар Яқин Шарқ районида ҳақиқий тинчликни таъминлаши лозим бўлган ҳамкорликни давом эттиришга бел боғлаганликларини таъкидлашди. Шу муносабат билан араблар дунёсидаги барча прогрессив кучлар ҳаракатларини империализмга қарши изчил асосда жипслаштириш ва координация қилиш уларнинг фикрича муҳим аҳамият касб этади.

А. А. Громико Совет Иттифоқи фаластинлик араб халқининг қонуний миллий ҳақ-ҳуқуқлари, шу жумладан ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқи таъминланиши, БМТнинг мавжуд қарорларига мувофиқ ўз давлатини тузиш ва ўз ерларига қайтиб келиш ҳуқуқи учун олиб бораётган одилона курашини ҳамиша қўллаб-қувватлайверишини таъкидлади.

Я. Арафат фаластинлик араб халқининг ажралмас миллий ҳуқуқлари ва ўз сафларини жипслаштириш учун олиб бораётган курашини актив ва доимо қўллаб-қувватлаб келаётганликлари учун Совет Иттифоқига, Л. И. Брежнев бошлиқ совет раҳбарларига чуқур миннатдорчилик изҳор қилди. У Совет Иттифоқи ва социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатлар билан дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлаш Фаластин Озодлик Ташкилотининг қатъий йўлидир, деб таъкидлади.

Томонлар ўзларини қизиқтирувчи масалалар юзасидан доимо мулоқатда бўлиб, фикрлашиб туришни давом қилдириш ниятида эканликларини айтдилар. (ТАСС).

ШАВКАТЛИ МЕҲНАТ УЧУН МУКОФОТЛАР

Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов 9 март куни Ўзбекистон пойтахтида тантанали вазиятда Чиноз районидаги Киров номли колхознинг бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ленин мукофоти лауреати Турсуной Охуновага Ленин ордени ҳамда иккинчи «Ўроқ ва Болға» Олтин медалини топширди. Т. Охунова Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида алоҳида жуда катта муваффақиятларга эришганлиги, 1977 йилда пахта ва бошқа деҳқончилик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотишни кўпайтириш юзасидан белгиланган план ва социалистик мажбуриятларни бажаришда фидокорона меҳнат қилганлиги учун ана шу юксак мукофотга сазовор бўлган эди.

Оққўрғон районидаги «Ленинобод» колхозининг бригада бошлиғи Таласбой Ғазатовга Ленин ордени ва Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Олтин медали топширилди.

Тошкент область қишлоқ хўжалик ходимларидан катта бир группасига ҳам орден ва медаллар топширилди. Улар ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ва маҳсулот сифатини яхшилаш учун ўтказилаётган социалистик мусобақада ибрат кўрсатган эдилар.

Т. Охунова ва бошқа мукофотланган кишилар ўз меҳнатларига юқори баҳо берганликлари учун партия ва ҳукуматга қизғин миннатдорчилик билдириб, КПСС XXV съезди қарорларини муваффақиятли бажариш учун янада активроқ кураш олиб борамиз, деб ишонтирдилар.

(ЎзТАГ).

ТЕЗ ВА СОЗ ҚУРАЙЛИК

Республика бинокорлари ўнинчи беш йилликнинг учинчи йили халқ хўжалик планида кўзда тутилган янги ишлаб чиқариш қувватларини, уй-жой ва маданий-маиший объектларни тезроқ ишга тушириш учун ўтказилаётган социалистик мусобақага қўшилиб иш суръатларини тобора жадаллаштирмоқдалар. Асосий пудратчи министрликлар ва идоралар қурилиш-монтаж ишларининг икки ойлик планини бажариб, бу ишларни ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан оширишга эришдилар.

Биринчи устун — министрликлар ва идоралар, иккинчи устун — февраль ойида планнинг бажарилиш проценти, учинчи устун — январь-февраль ойларида планнинг бажарилиш проценти, тўртинчи устун — 1978 йилнинг январь-февраль ойларида 1977 йилнинг январь-февраль ойларидагига нисбатан процент ҳисобида.

Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги	101	100	104
Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлиги	101	101	107
Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги	106	106	104
«Главташкентстрой»	109	100	104
Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги	107	105	108
«Узглавводстрой»	109	106	108
Ўзбекистон ССР Автомобиль йўллари қурилиши министрлиги	114	113	102
«Главсредазирсовхозстрой» (Ўзбекистон ССР территорияси бўйича)	100	102	105
«Узколхозстрой»	106	104	113

Шу билан бирга шу йил ишга тушириладиган энг муҳим баъзи қурилишларда қурилиш-монтаж ишларининг икки ойлик плани бажарилмай қолди. Самарқанд суперфосфат заводи иккинчи навбати, шунингдек Наманган ва Олмалиқ химия заводлари қурилишида қурувчилар, монтажчилар ва ишлатувчилар коллективлари қолоқликка йўл қўйдилар. Бинокорлик материаллари саноати ва қурилиш индустрияси объектларида иш етарли даражада қизғин олиб борилмаяпти. Янги уйсозлик комбинатларини қуриш ва ишлаб турган комбинатларни реконструкция қилиш суръатлари паст.

Республика министрликлари ва идоралари идораларга қарашли ташкилотларнинг икки ойлик иш якунларини диққат билан анализ қилишлари, куч ва маблағларни шу йилнинг ишга тушириладиган энг муҳим қурилишларида квартал планининг бажарилиши таъминланадиган тарзда қайта тақсим қилишлари лозим. Республика қурувчилари ва монтажчиларининг яқин келажакдаги вазифаси — биринчи квартал планида кўзда тутилган ишлаб чиқариш, уй-жой ва маданий-маиший объектларни сўзсиз ишга туширишдан иборат.

Партия комитетлари объектларни муддатидан илгари фойдаланишга топшириш учун мусобақани кенг авж олдиришлари, коллективларни ишлаб чиқариш резервларини қидириб топишга ва улардан фойдаланишга, биринчи кварталнинг бир мақсадга қаратилган вазифаларини ҳал қилишга сафарбар этишлари керак.

НОВАТОРЛАР МАРРАЛАРИ

— Ўзбекистон новаторлари — ихтирочилар ва рационализаторлар жамияти аъзоларининг 160 минг кишидан ортиқ отряди вакиллари 9 март куни Навоий номли театрда республика IV съездига йиғилдилар.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюросидан иборат составдаги фахрий президиум узоқ давом этган қарсаклар остида сайланди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг съездга йўллаган табригини ўқиб эшиттирди.

Бутуниттифоқ ихтирочилар ва рационализаторлар жамияти Ўзбекистон республика кенгашининг раиси М. Н. Рустамов ҳисобот доклади қилди.

Съезд қатнашчилари СССР янги Конституциясининг қабул қилиниши Ўзбекистон новаторлари учун қудратли омил бўлганлигини, унда меҳнаткашлар техника ижодиётининг роли тўғрисида Ленин таълимотидаги қоидалар ривож топтирилганлигини мамнуният билан гапирдилар. Бундан аввалги съезддан бери жамият сафлари учдан бир ҳиссадан кўпроқ ортди. Ҳозир республикада жамоатчилик асосида ишлайдиган 420 та патент ва конструкторлик бюролари, қарийб икки мингта комплекс ижодий бригадалар ишлаб турибди. Бутуниттифоқ ихтирочилар ва рационализаторларнинг ташкилотлари коммунистик бунёдкорликнинг улкан вазифаларини амалга оширишда тобора катта роль ўйнамоқда. Бу ташкилотлар жамики янгилик, илғор фикрларни пухта амалга оширувчилар бўлмоқда. КПСС Марказий Комитетининг 1977 йил декабрь Пленуми қарорлари, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумда сўзлаган нутқи, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг социалистик мусобақани авж олдириш тўғрисидаги Мактуби новаторлар учун жанговар иш программаси бўлиб қолди.

Жамият аъзолари ишлаб чиқаришни қайта қуроллантириш ва реконструкция қилишга салмоқли ҳисса қўшмоқдалар. Ихтирочилар ва рационализаторларнинг фаолияти натижасида Ўзбекистон халқ хўжалиги ўнинчи беш йилликнинг икки йили ичида 215 миллион сўм маблағ тежади.

Шу билан бирга делегатларнинг нутқларида жамият айрим ташкилотларининг ишидаги камчиликлар ҳам кўрсатиб ўтилди. Шу камчиликларни йўқотиш борасида тавсиялар берилди.

Бутуниттифоқ ихтирочилар ва рационализаторлар жамияти Марказий Кенгашининг секретари Н. Ф. Наумов, Узсовпроф раиси Н. М. Маҳмудова, Тошкент асбобсозлик заводининг бригадири, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. А. Ефимов, Ўзбекистон ССР 50 йиллиги номли Наманган шойи газламалар комбинатининг бош инженери Х. Д. Абдураҳимов, «Голодностепстрой» автомобиль бошқармаси асбобсозлик цехининг бригадири И. А. Звягин жамият олдида турган катта вазифалар тўғрисида гапирдилар.

Съезд партия ва ҳукуматни рационализаторлар ва ихтирочилар жамиятининг ҳамма аъзолари СССР янги Конституцияси берган ҳуқуқлардан фойдаланиб, меҳнат унумдорлигини ошириш, ишлаб чиқариладиган маҳсулот сифатини яхшилаш, ишлаб турган машина-ускуналардан янада самарали фойдаланиш, хом ашё, ёқилғи ва электр энергиясини тежаб-тергашга куч-ғайрат сарфлайдилар, деб ишонтирди.

Съезд республика жамиятининг раҳбар органларини сайлади.

КПСС Марказий Комитетига, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневга баланд руҳ билан табрикнома қабул қилинди.

Съезд ишида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Қ. А. Аҳмедов, А. Р. Хўжаев иштирок этдилар. (ЎзТАГ).

ТАШАББУС МАЪҚУЛЛАНДИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети мактабларни, мактабдан ташқари ва мактабгача болалар муассасаларини янги 1978—1979 ўқув йилига тайёрлаш соҳасида Тошкент область Бекобод райони халқ маорифи ходимлари, корхоналари, муассасалари ва ташкилотлари коллективларининг ташаббусини маъқуллади.

Бекобод райони меҳнаткашлари партия XXV съездининг тарихий қарорларини, «Умумий таълим мактабларининг ўқувчиларини ўқитиш, тарбиялаш ва уларни меҳнатга тайёрлашни янада такомиллаштириш тўғрисида» КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг қарорини амалга ошира бориб, ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларида мактаблар ва бошқа болалар муассасаларининг ўқув-моддий базасини янада мустаҳкамлаш ва ривожлантириш, таълим-тарбия жараёнининг самарадорлиги ва сифатини ошириш юзасидан кўпгина тадбирларни кўзда тутадилар.

Мактаб биноларини, ўқитувчиларнинг уйларини, мактабгача ва мактабдан ташқари муассасаларни жорий ва капитал ремонт қилишни 1978 йил 10 июлгача тамомлаш, маорифнинг барча қурилаётган объектларини 1 августгача фойдаланишга топшириш, қўшимча равишда иккита мактаблараро таълим-ишлаб чиқариш комбинати қуриш, барча мактабларда ўқувчилар учун иссиқ овқат беришни ташкил этиш мўлжалланади.

Ишлаб турган ёшларни ўқитишга катта эътибор берилади. Барча корхоналар, муассасалар ва ташкилотларда саккиз йиллик ва ўрта маълумотга эга бўлмаган 16 ёшдан 29 ёшгача бўлган ҳамма кишилар рўйхатга олинади. Уларнинг ҳаммаси кечки ёки кундузги-сиртқи мактабларга ўқишга жалб этилади.

Мактаблар, мактабгача болалар муассасалари ва мактабдан ташқари муассасалар янги ўқув-кўргазмали қўлланмалар ҳамда ўқитишнинг техника воситалари билан таъминланади. Ҳар бир корхона, муассаса ва ташкилот шу мақсадлар учун зарур миқдорда маблағ ажратади. Барча ўрта ва саккиз йиллик мактабларни кабинет системасига кўчириш тугалланади.

Олий ёки ўрта педагогика маълумотига эга бўлмаган барча ўқитувчиларни ва мактабгача муассаса ходимларини сиртқи ўқишга жалб этиш тадбирлари кўзда тутилмоқда.

Мактабларга, мактабгача болалар муассасалари ва мактабдан ташқари муассасаларга ишга келаётган ёш мутахассислар барча зарур коммунал хизматлари мавжуд бўлган уй-жой билан таъминланади.

Мажбуриятларда шунингдек барча ўқувчиларни дарсликлар ва ўқув-ёзув қуроллари билан тўла таъминлаш, олти ёшдаги барча болаларни тайёрлов синфларида ўқитишга жалб этиш, мактаб кутубхоналарини болалар адабиёти, бадиий, сиёсий ва методик адабиёт билан таъминлаш, ўқувчилар ишлаб чиқариш бригадаларининг иш мазмунини яхшилаш ва шу сингари муҳим масалалар кўрсатиб ўтилган.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети область, шаҳар ва район партия комитетларига, халқ депутатлари область, шаҳар ва район Советлари ижроия комитетларига Бекобод райони халқ маорифи ходимларининг, корхоналари, муассасалари ва ташкилотлари коллективларининг ташаббусини қўллаб-қувватлаш, умумий таълим мактабларининг, мактабдан ташқари муассасалар ва мактабгача болалар муассасалари ишларининг самарадорлигини ва сифатини янада ошириш учун шу ташаббусдан кенг фойдаланишни тавсия қилди.

ВАТАНИГА ҚАЙТАЁТИБ

Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ГДР Халқ палатасининг президенти Хорст Зиндерман бошчилигидаги Германия Демократик Республикаси парламент делегацияси Ҳиндистондан ватанига қайтаётиб, Тошкентда бир оз тўхтаб ўтди.

Х. Зиндерман ва унинг ҳамроҳлари 9 март куни Тошкентдан Берлинга жўнаб кетдилар. Тошкент аэропортида делегацияни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. М. Матчонов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, республика ташқи ишлар министри М. Т. Турсунов, Ўзбекистон ССР Олий Советининг Раиси С. Ҳ. Сирожиддинов ва бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎРТОҚ Л. Н. МЕЛКУМОВНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ҲУЗУРИДАГИ ДАВЛАТ ХАВФСИЗЛИГИ КОМИТЕТИНИНГ РАИСИ ҚИЛИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

Ўртоқ Левон Николаевич **Мелкумов** Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Давлат хавфсизлиги комитетининг раиси қилиб тайинлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ҳ. ПЎЛАТОВА.

1978 йил 9 март. Тошкент шаҳри.

КЎКЛАМ ТАРАДДУДИ

ГЕКТАР ЯНАДА ҲОСИЛДОР БЎЛАДИ

Тошкент область Коммунистик районининг деҳқонлари кейинги беш йил ичида пахта ҳосилдорлигини олти центнердан зиёд оширдилар. Энди ҳар гектар ер 37 центнердан ошириб «оқ олтин» бермоқда. Бошқа экинлар ҳосили ҳам кўтарилди. Районда гектар бошига етмиш центнер шоли, саксон центнердан ортиқ маккажўхори дони ва деярли икки юз центнер каноп пояси олинмоқда.

Бу йил деҳқонлар эришилган натижаларни мустаҳкамлаш билангина чекланмай, ундан ўзиб ҳам кетишга интилмоқдалар. Масалан, гектар бошига ўрта ҳисобда камида қирқ центнер пахта ҳосили олишга қарор берилган. Бунга эришиш осон бўлмаслиги равшан. Кўпгина резервлардан фойдаланиб бўлинди, янгиларини қидириб топиш лозим.

Район қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи Иброҳимов билан бирга хўжаликларга йўл оламиз. Йўл-йўлакай Комил Иброҳимович йўл бўйлаб ўтказилган коллекторларга эътиборни қаратади. Илгари коллекторларни чўкиндилардан тозалаш пайтида унинг ўнг ва сўл тарафларида рош деб аталган тепаликлар ҳосил бўлиб, уюлиб ётар эди. Энди рошларнинг ҳаммаси суриб ташланди. Механизаторлар ўсимликлар учун тўйимли моддаларга бой бўлган чўкиндиларни далага чиқариб солдилар, ундан бўшаган олти-саккиз метр кенгликдаги ерни ҳайдаб қўйдилар. Йўл атрофларидаги ҳамма бўлтак ерлар ҳам экинзорга қўшилди.

— Ҳар бир хўжалик рошлар тугатилганлиги ҳисобигагина беш-ўн гектар экинзорга эга бўлиб қолди, — деди район қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи.

— Агар бултур, — дейди Свердлов номли колхоз бош агрономи Трофим Лукич Югай, — биз учинчи репродукция уруғлик чигитни олган бўлсак, бу йил иккинчи репродукция уруғлигини олдик. Ўтган йиллардан фарқли ўлароқ ҳамма экинзорлар икки ярусли плуглар билан ҳайдалди, натижада тупроқнинг яхши юмшашини таъминлаш мумкин бўлди. Ерларга органик ва минерал ўғит ҳар қачонгидан ҳам мўл-кўл солинди.

Барча ишни ўз муддатида ва имкони борича яхшироқ бажариш иштиёқи ҳамма жойда сезилиб турибди. «Правда» ва «Политотдел» колхозларининг механизаторлари ғўзапояни турган жойида майдалайдиган машиналар конструкциясини яратиб, ўз устахоналарида ясаб ҳам олдилар. Ўтган йили бу механизмлар районнинг ҳамма хўжаликларида ишлатилди, бу эса деҳқонларга кузги шудгорни одатдагидан эртароқ тугаллаш имконини берди. Ариқ ва зовурлар ўтган йиллардагидан барвақт тозаланди, экиш техникаси ремонтдан чиқарилди. Тез орада колхозларда ўтказиладиган механизаторларнинг конкурсларида улар амалий машғулотлардан кейин ўзларининг профессионал маҳоратларини янада пухталаштирадилар. Чигит экиш арафасида районда ҳам ана шундай конкурс ўтказилади. Бултур Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Собир Қодиров конкурсда ғолиб чиққан эди.

Яқинда хўжаликлар ўртасида экишга тайёргарликнинг ҳолати ўзаро текшириб кўрилди. Деҳқонлар чигит экишга ҳар қачонгидан ҳам яхшироқ тайёргарлик кўрганликлари аниқланди. Бунда социалистик мусобақа муҳим роль ўйнаганлиги шубҳасиз. Меҳнатдаги беллашув ҳар ўн кунда якунланиб туради. Ўн кунликдаги кўрсаткичларга қараб колхозга кўчма Қизил байроқ берилади. Район партия комитетидагилар «Политотдел», «Ўзбекистон», Я. М. Свердлов номли колхозлар мусобақада неча марталаб ғолиб чиққанлигини айтишди.

Ҳозир деҳқонлар экиш кампаниясини ҳеч қандай нуқсонсиз, имкони борича яхшироқ ўтказиб олишни ўйламоқдалар. Ҳамма мутахассисларнинг фикрича, бултур ҳосил теримида ипатоволик деҳқонларнинг методи жуда яхши натижа берди. Терим конвейерининг ҳамма бўғинлари аниқ ва пухта ишлаганлиги туфайли деҳқонлар пахта тайёрлаш давлат планини атиги ўн тўрт кунда бажаришга муваффақ бўлдилар. Бу йил экиш кампанияси даврида ҳам ипатоволиклар методини районда қўлланишга қарор берилди. Ҳозирнинг ўзидаёқ ишлаб чиқариш участкаларида механизациялашган отрядлар тузилди. Уларнинг ҳар биридаги тўрт звено ўзларининг қатъий белгилаб қўйган ишларини бажаради.

Экиш давридаги меҳнатнинг янгича ташкил этилиши кадрларни тайёрлашга ҳам эътибор беришни талаб қилди. Ўрта бўғин раҳбарларининг малакасини ошириш курслари ташкил қилинди. Иқтисодий умумий таълим системасига ўн минг киши жалб этилди. Турли курсларда экиш агрегатлари ишини икки сменалик қилиб ташкил этиш учун етадиган механизаторлар тайёрланди.

Деҳқонларнинг ипатоволиклар методидан умидлари катта. Агар илгари райондаги экиш кампанияси ўн кунга чўзилган бўлса, бу йил уни беш-етти кунда ўтказиш мўлжалланмоқда.

Н. ГЛАДКОВ,
(«ПРАВДА» мухбири).
Тошкент области.
(«ПРАВДА», 9 март).

ЛЕНИНГРАДЛИКЛАР «РАҲМАТ!» ДЕМОҚДАЛАР

ЛЕНИНГРАД, 9 март куни тошкентлик санъат усталарига бериб қўйилган «Октябрский» катта концерт залининг саҳнаси серқуёш республиканинг ранг-баранг жилоларини ўзида мужассамлаштирган ўзбек нақшлари билан безалди. Уларнинг жуда катта муваффақият билан ўтган концерти «Ўн беш юлдуз» туркумининг таркибий қисми бўлди. Ана шу туркумда бундан аввал Арманистон, Украина, Молдавия, Қозоғистон раққосалари, созандалари, хонандалари ленинградликлар ҳузурида ижодий ҳисобот берган эдилар.

Концерт бошланиши олдидан А. А. Жданов номли кемасозлик заводининг ишчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Николай Кузьмин дўстлик ҳақида калом айтиб, барча ленинградликлар номидан ўзбекистонлик меҳмонларни қизғин муборакбод қилди. Шу дамларда машҳур Путилов заводи, ҳозир эса Киров заводида тайёрланган ва ўзбек деҳқонларига юборилган биринчи совет «Фордзон-путиловец» тракторларини эсламай бўладими. Эндиликда эса республика далаларида мамлакатдаги етакчи тракторсоз фирманинг замонавий маҳсулоти — 300 от кучига эга бўлган «Кировец» тракторлари жавлон урмоқда.

Сулаймон Юдаковнинг «Байрам увертюраси» тантанавор янграли. Уни Ленинград концерт оркестри ижро этди. Ўзбекистон ССР давлат симфоник оркестрининг бадиий раҳбари Зоҳид Ҳақназаров дирижёрлик қилди.

Ленинградликлар ажойиб концерт учун артистларга миннатдорчилик билдириб, «Раҳмат! Раҳмат, дўстлар!» деб хитоб қилдилар.

(ЎзТАГ мухбири).

Халқ контроли саҳифаси

- Назоратчиларнинг зарбдор йилдаги ишлари
- *Группа фаолиятини бригадир шарҳлайди*
- Молия интизоми бузилишига чек қўйилсин

ҲАРАКАТИМИЗНИНГ ЖАНГОВАР ПРОГРАММАСИ

САМАРАДОРЛИК — БОШ МЕЗОН

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Мактубида ўнинчи беш йилликнинг учинчи — зарбдор йилида самарадорлик ва иш сифатини ошириш учун курашнинг актуал вазифалари белгилаб берилди. Партия совет халқини маҳсулот сифатини муттасил равишда яхшилаш, унинг техникавий даражасини, пишиқ-пухталиги ва чидамлилигини оширишга даъват этмоқда. Халқ контроли органлари ана шу умумдавлат вазифаларини бажаришда муҳим роль ўйнамоқдалар. «Совет Ўзбекистони» мухбирлари бир қатор халқ контроли комитетларининг раисларига мурожаат қилиб, назоратчилар амалга ошираётган ишлар тўғрисида гапириб беришни сўрашди. Қуйида ана шу материалларни ўқийсиз.

СИНАЛГАН ТАЯНЧЛАР

Қува район халқ контроли комитетининг раиси Э. СУЯРОВ:

— «Самарадорлик учун актив курашиш, — дейилади Мактубда, — халқ мулкини эҳтиёт қилиб асраш, хом ашё, материаллар, ёқилғи, электр энергиядан оқилона фойдаланишга интилиш, иқтисодий тежашни кучайтириш демакдир». Жамиятимиз нақадар бадавлат бўлиб боргани сари биз шу қадар тежамли бўлишимиз, ҳар бир ишда меҳнат-моддий ресурслардан оқилона фойдаланишимиз лозим. Халқ хўжалигимизнинг кенгайиб бораётган микёслари ҳам шуни тақозо этмоқда.

Район халқ контроли комитети бу соҳадаги ўз фаолиятида халқ назоратчиларининг катта активига таянмоқда. Ҳозир хўжаликлар, ташкилотлар ва муассасаларда 134 халқ контроли группаси, 223 пост ишлаб турибди. 1700 га яқин халқ назоратчилари районимиз ишлаб чиқаришининг барча тармоқларида план интизомига риоя қилиш, партия ва давлат кўрсатмаларининг бажарилишини вақти-вақти билан текширмоқдалар. Рейдлар, оммавий текширишларда халқ хўжалигини ривожлантиришнинг янги-янги резервлари аниқланмоқда. Назоратчилар ана шу имкониятлардан самарали фойдаланишнинг оқилона тавсияларини бермоқдалар.

Калинин номли колхоз фермасида ўтказилган текшириш бу ерда бир қатор камчиликлар борлигини кўрсатди. Назоратчилар даставвал чорвадорлар билан фикрлашиб олдилар. Ишни яхшилашга қаратилган тадбирлар белгиланди. Район халқ контроли комитети штатсиз секторининг мудири Х. Нуриддинов ана шу тадбирлар амалга оширилиши учун курашда жонбозлик кўрсатди. Натижада камчиликларга барҳам берилди. Колхоз чорвадорларининг куч-ғайрати билан гўшт ва сут етиштиришни анча кўпайтиришга эришилди.

Биз халқ назоратчиларининг фаолиятлари учун зарур шароит яратиб бермоқдамиз. Уларнинг ибратли тажрибаларини кенг оммалаштирмоқдамиз. Кейинги йилларда ташаббускор, малакали мутахассислар ҳисобига уларнинг сифат состави кескин яхшиланди. Халқ назоратчилари изчил, самарали иш олиб борадиган бўлиб қолдилар. Ўтказилаётган рейдлар ва текширишларда В. Зелепухина, А. Ҳамдамов, М. Алиев, С. Далиев, М. Нурматов, Т. Турсунов, А. Саидҳалилова сингари активлар фаол қатнашмоқдалар.

ТЕЖАМКОРЛИК — ШИОРИМИЗ

Термиз шаҳар халқ контроли комитетининг раиси М. БОБОМУРОДОВ:

— Ишлаб чиқариш қувватларидан унумли фойдаланиш ва иш сифатини ошириш, социалистик мулкни сақлаш, хом ашё ва моддий ресурслардан тежаб-тергаб фойдаланиш ҳамиша назоратчиларимиз эътиборида. Улар саноат корхоналарининг фаолиятини муттасил назорат қилиб бориб, ўтган йили саноатчиларимиз давлат планларини барча асосий техника-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича муддатидан илгари бажаришларига муносиб ҳисса қўшдилар. Планга қўшимча 3,5 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Қурилиш ва транспортда ҳам бир қатор муваффақиятларга эришилди.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Мактуби шаҳримиз халқ назоратчиларининг активлигини яна ҳам ошириб юборди. Улар ёқилғи, электр қуввати, хом ашё ва материалларнинг сарфланиши устидан изчил назорат ўрнатдилар. Натижада маҳсулот сифати яхшиланиб бормоқда. Тикувчилик фабрикасида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларга савдо ташкилотларидан эътирозлар олиш тамомила тугатилди. Гўшт-сут комбинати коллективи эса ўз маҳсулотларининг етти турини давлат Сифат белгиси билан чиқара бошлади. Пахта тозалаш заводида ҳам тола сифати тобора яхшиланиб бормоқда. Назоратчиларимизнинг тавсияси билан ишлаб чиқаришга жорий этилган ўн беш таклиф 20 минг сўмдан зиёд иқтисодий самара берди.

Назорат ишининг форма ва методларини такомиллаштиришга алоҳида эътибор бермоқдамиз. Халқ контроли группалари ва постларига раҳбарликни яхшилаш чоралари кўрилмоқда. Натижада улар тобора активроқ, ташаббус кўрсатиб ишлайдиган бўлиб қолмоқдалар. Бу жиҳатдан пахта тозалаш заводи халқ контроли группасининг ижобий тажрибаси диққатга сазовор. Корхона назоратчилари ишлаб чиқариш жараёнларини чуқур текшириб, маҳсулот сифатини яхшилаш ва уни кўпайтиришнинг янги-янги резервларини кўрсатиб бермоқдалар. Чунончи, уларнинг таклифи билан ўрнатилган янги ускунанинг ишга туширилиши корхона иқтисодий кўрсаткичини 20 процентга ошириб, тола сифатини 5,5 процент яхшилаш имконини берди.

ОШКОРАЛИК — ТАЪСИРЧАНЛИК ОМИЛИ

Урганч район халқ контроли комитетининг раиси Б. ПОЛВОНОВ:

— Сўнгги йиллар районимиз экономикаси учун ривожланиш йиллари бўлди. Ўтган йили олдинги йилдагидан 6288 тонна кўп пахта, 405 тонна кўп сут, 7 миллион 464 минг дона кўп тухум етказиб берилди. Бунда район халқ контроли комитети назоратчиларининг катта ҳиссаси бор.

Маълумки, халқ назоратчилари ҳар бир текшириш ва рейдларда фаол қатнашадилар. Биз кейинги йилларда депутатлик комиссиялари, касаба союз ва комсомол ташкилотлари билан ҳамкорликни ҳам анча кучайтирдик. Текширишларда уларнинг иштироки яхши самара бермоқда. Ана шу ташкилотлар билан ҳамкорликда сўнгги бир йилдагина 70 дан ортиқ текшириш ва рейд ўтказилди. Бунинг натижасида хўжалик ташкилотлари ва меҳнат коллективлари 80 минг сўмликдан зиёд пул ва моддий маблағларни иқтисод қилишга муваффақ бўлдилар. 300 тоннага яқин минерал ўғит яроқсиз ҳолга келишининг олди олинди.

Биз жамоатчи ходимларни ўқитишга, уларнинг малакасини оширишга муттасил эътибор бермоқдамиз. Шу мақсадда ўтказилаётган семинарлар ва кенгашларда энг яхши тажрибалар кенг тарғиб қилинмоқда. Буларнинг ҳаммаси халқ назоратини аниқ мақсадни кўзлаб ташкил этиш имконини бераётир.

Амалга оширилаётган ишларнинг ошкоралиги фаолиятимизнинг муҳим йўналишидир. Биз яқинда ошкоралик воситалари район кўригини ўтказдик. Район газетаси саҳифаларида халқ контроли органларининг фаолияти кенг ёритилмоқда. Барча группаларда халқ контроли бурчаги ташкил этилган, сатирик варақалар мунтазам чиқариб турилибди. Буларнинг ҳаммаси группа ва постлар ишининг таъсирчанлигини ошириш имконини бермоқда. Мактуб асосида биз ошкораликни янада кучайтиришнинг амалий тадбирларини ишлаб чиқдик.

ТЕКШИРИШЛАРНИНГ ОММАВИЙЛИГИНИ ТАЪМИНЛАБ

Гулистон район халқ контроли комитетининг раиси Ғ. АБДУРАҲИМОВ:

— Дарҳақиқат, сифат ва самарадорлик беш йиллигининг учинчи — зарбдор йилида халқ хўжалигини ривожлантириш соҳасида олға томон янги катта қадам қўйилиши керак. Шубҳасиз, назоратчилар олиб бораётган муҳим ишлар бу умумдавлат вазифасининг муваффақиятини таъминлашда муайян ўрин тутади. Шуни назарда тутиб, биз текшириш ва рейдларнинг оммавийлигини таъминлашга алоҳида эътибор бермоқдамиз. Ҳар бир текширишга кўплаб мутахассислар жалб этилмоқда. Бу ишлаб чиқариш жараёнларида йўл қўйилаётган камчиликларни илғаб олиш, уларни бартараф этиш учун илмий асосланган тавсиялар бериш имконини яратмоқда.

Шуни айтиш кифояки, ҳозир назорат ишини амалга оширишда 1300 дан ортиқ жамоатчи фаол қатнашаётир. Уларнинг бевосита иштироки билан ўтказилаётган текширишларнинг натижалари комитет мажлисларида, район партия комитетининг бюроларида муҳокама қилинмоқда. Аниқланган камчиликлар ишчанлик билан бартараф этилмоқда. План ва топшириқларнинг муддатидан илгари бажарилиши таъминланмоқда. Жойларда ўтказилган текширишлар туфайли 647 тонна минерал ўғитнинг нобуд бўлишига йўл қўйилмади. 30 тоннадан зиёд цемент ва 45 куб метр ёғоч-тахта тежаб қолинди. Қишлоқ хўжалик машиналарини сақлаш тартибга солинди. КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Мактубига жавобан районимиз халқ назоратчилари контрол ишининг самарадорлигини, унинг оммавийлигини ошираверадилар.

Сифат ва самарадорлик беш йиллигининг учинчи — зарбдор йилида Тошкент подшипник-ремонт заводи меҳнаткашлари план топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун курашмоқдалар. Суратда: халқ контроли группасининг раиси Г. Ковалёв (чапдан иккинчи) халқ назоратчилари Умринисо Тожибоева, Райим Ғофуров ва Лобар Жўраевалар билан бирга йиғув цехида маҳсулот сифатини кўздан кечиришмоқда.

И. Глауберзон фотоси.

НАЗОРАТ ПОЧТАСИ

БЎКА

Назоратчилар Мичурин номли, «Партия XX съезди» ва «Ленинизм» колхозларида техникани сақлашда хўжасизлик ҳоллари содир бўлаётганлигини аниқлашди. «Партия XX съезди» колхозида мавжуд техника кўтариб қўйилмаган. Резина ғилдираклар бўшаб, эзилиб ётибди. Трактор прицеплари тозаланмаган. Ҳайдов ва чопиқ тракторлари қисмларга ажратилган, бу деталлар ва узеллар тўғри келган жойда уйиб-сочиб ташланган.

Мичурин номли колхозда асосий техника тракторчиларнинг хонадонлари ёнида сақланмоқда. Машина ва механизмлар ремонти суст. Техника воситаларининг бир қисми яроқсиз ҳолда.

Текшириш якунларини муҳокама қилиб, район халқ контроли комитети «Партия XX съезди» ва Мичурин номли колхозларнинг бош инженерлари Б. Худоёров ва К. Шералиев ўртоқларга чора кўрилди.

Х. ВОҲИДОВ.

* * *

АНГОР

Карл Маркс номли колхозда минерал ўғитларни сақлаш қоидалари қўпол равишда бузилмоқда. Айрим бригадаларда ҳосилдорлик витаминлари дала шийпонлари теварагида, очиқ ҳавода сочилиб ётибди. Натижада ўз хосиятини йўқотмоқда. Чунончи, фақат учта бригадада 18 тоннадан ортиқ фосфорли ўғитлар тупроққа қоришиб ётибди. Бу ўғитларнинг учдан бир қисми яроқсиз ҳолга келиб қолган.

Термиз район халқ контроли комитети минерал ўғитларни сақлашдаги хўжасизлик фактларини муҳокама қилиб, К. Маркс номли колхоз бош агрономи Б. Алимардоновдан бир ойлик маош миқдорида жарима ундиришга қарор қилди.

Р. ЮСУПОВА.

* * *

КИТОБ

Район халқ контроли комитети ўтказган текшириш ўрмон хўжалиги ходимлари ўз ишларида жиддий камчиликларга йўл қўйганликларини кўрсатди. Улар кўчат етиштириш бўйича белгиланган план-топшириқларини 74 процент адо этишган. Бодом кўчатлари тайёрлашда аҳвол айниқса ачинарли. План бор-йўғи 50 процентга бажарилган, холос. Район колхозларида шартномалар бўйича бажарилаётган ишларнинг сифати айниқса паст. Кўчатзорларнинг пайҳон қилинишига йўл қўйилмоқда.

Район халқ контроли комитети бу масалани муҳокама қилиб, ишда нуқсонларга йўл қўйган шахсларга қаттиқ чора кўрди.

М. АҲМАДЖОНОВА.

* * *

ШЕРОБОД.

Ўртоқ Р. Абдусамадов бошлиқ бўлган 2-қурилиш-монтаж колоннасида қурилиш ишлари сифатсиз бажарилмоқда. Халқ назоратчилари 13-автобаза учун қурилаётган маъмурий бино деворини тиклашда пойиҳадан четга чиқишга йўл қўйилаётгани, чоклар оралиғи 3-5 сантиметр очиқ қолаётганини аниқлашди. Электр-ёритиш тармоғи сувоқдан сўнг монтаж қилинган.

16-совхозда уй-жой бинолари сифатсиз қурилган. Бу ерда деворлар қинғир-қийшиқ тикланган. Ўрнатилган эшиклар ёни илма-тешик. Бетон ва сувоқ қоришмаси тўғридан-тўғри ерга туширилмоқда. Темир-бетон плиталар, панеллар, кўпгина бошқа қурилиш материаллари қурилиш участкасида тартибсиз сочилиб ётибди.

У. ҲАКИМОВ.

ҚИНҒИР ИШНИНГ ҚИЙИҒИ...

КОМИТЕТГА ХАТ КЕЛДИ

Халқ контроли комитетга келган хатларни кўздан кечириб ўтирардик. Улардан бири диққатимизни ўзига тортди. Унда Тошкентдаги «Сервис» фирмасида давлат маблағларининг талон-торож қилиниши ва штат-молия интизомининг бузилиши тўғрисида гап борарди. Гарчи шикоятчи имзо чекмаган бўлса ҳам хатда келтирилган фактларнинг муҳимлигини ҳисобга олиб, уни текшириш лозим топилди.

Тошкент шаҳар ижроия комитетининг аҳолига маиший хизмат кўрсатиш бошқармасига қарашли «Сервис» фирмаси йирик корхоналардан бири. Бироқ, имзосиз аризани текшириш шуни кўрсатдики, бу ерда штат-молия интизомини бузиш ҳоллари ва давлат маблағларини ноўрин сарфлаш ҳоллари тез-тез содир бўлиб қолмоқда. Фирма директори С. Нуриддинов ўз лавозимидан фойдаланиб, жиддий камчиликларга йўл қўйган. Бу ерда ишлаб чиқариш ҳисобига бошқарув аппаратини «семиртириш» одат бўлиб қолган. Ишлаб турган пенсионерларга пенсия тўлаш тартиби қўпол равишда бузилган.

1970 йил июлида маиший хизмат бюросига диспетчер қилиб ишга «қўйилган» Лобанов кейинчалик механик, буюртмалар қабул қилувчи, слесарь-созловчи сингари вазифаларга ўтказилган. Аслида у 1977 йил июлигача фирмада бухгалтер бўлиб ишлаган.

— Бу вазифа штатда кўзда тутилганми? — сўрашди назоратчилар С. Нуриддиновдан.

Афсуски, фирма директори бу саволга жавоб бера олмади, ишлаб чиқариш ҳисобига Лобановга 7700 сўмдан ортиқроқ давлат маблағи тўлаб юборилганлигини изоҳлай ҳам олмади. Бундай ҳангомалар тез-тез содир бўлиб тургани учун фирмада уларга одатдаги ҳол деб қараш одат бўлиб қолган.

Фирмада юридик консультант вазифасини Пивоваров бажаради. Лекин ойлик маош олиш вақтида у транспорт участкаси ишчилари орасида кўриниб қолади. Чунки, у буйруқ бўйича шу участкада слесарь ҳисобланиб келди. Фирмада социалистик қонунчиликка риоя қилинишини кузатиб турувчи бу ўртоқнинг ўзи белгиланган тартиб-қоидаларнинг бузилишига сабабчи бўлганлиги таажжуб!

Бугина эмас, фирма раҳбарлари молия интизомини бузиш борасидаги хатти-ҳаракатларида баъзан кулгили оқибатларга олиб келувчи ишларга қўл уришдан ҳам тоймаганлар. Раиса Шкуриковани олиб кўрайлик. У бирор бир махсус маълумотга эга эмас. Лекин бу ҳол Салоҳиддин Нуриддиновнинг енгил қўли билан Шкуриковани прокат пунктлари бошқармаси экономисти вазифасига тайинлаш тўғрисидаги буйруққа имзо қўйилиши учун монелик қила олмади. Орадан бир йил ўтиб-ўтмай. Шкуриковани хизмат зинапоясидан юқори кўтариш тўғрисида иккинчи буйруқ ҳам пайдо бўлди. У катта инженер-экономист вазифасига кўтарилди. Аслида Шкурикова... раҳбарларнинг майда-чуйда топшириқларини елиб-югуриб бажараверди. Табиийки, у қанчалик жон куйдирмасин, бундан корхона ишлаб чиқариши асло манфаат кўрмади. Аксинча, муҳим участкада малакали бир мутахассисга эҳтиёж ҳамиша сезилиб турди.

Фирмадаги аҳвол билан танишиш шуни кўрсатдики, бу ерда пенсия тайинлаш ва уни тўлаш тартиби қўпол равишда бузилмоқда. Қарилик туфайли пенсияга чиққан Лобанов ва Пивоваровларни ишчи сифатида буйруқдан ўтказиш, уларга давлат пенсиясини қонунсиз равишда тўла миқдорда олиш имкониятини яратиб берди. Фирма раҳбарлари пенсионерлар ишга олинганлигидан тегишли социал-таъминот бўлимларини ўз вақтида хабардор қилиб қўйишни лозим ҳам топишмади. Аксинча, буни яшириш мақсадида хилма-хил қинғир йўлларни излаб топишди. Чунончи, пенсионер Раиса Шкуриковани икки ойлик муддат билан ишга қабул қилиш тўғрисида буйруқ чиқарилди. Кейин у ишдан бўшатилиб, яна қабул қилинди. Шундай қилиб уларнинг ҳар учови қонунсиз равишда 17 минг сўмга яқин қарилик пенсияси ҳам олди.

Бундай мисоллар «Сервис» фирмасида якка-ёлғиз эмас. Текшириш имзосиз мактуб ҳаққоний фактларга асосланиб ёзилганлигини кўрсатди.

И. ГАВРИЛЮК,
Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитетининг инспектори.

Халқ контроли комитетларида

ТЕХНИКА ХИЗМАТИ ЯХШИЛАНСИН

Марғилон транспорт-эксплуатация агентлигида автомобилларни техника қаровидан ўтказиш ва ремонт қилиш ишлари ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Халқ назоратчилари ўтказган текшириш бу ерда жиддий нуқсонлар борлигини кўрсатди. Чунончи, автомобилларнинг жорий ремонти ва техника қаровидан ўтказиш графиклари тузилмаган. Ремонт устахонасининг ишлаб чиқариш цехи ҳозирги талаблар даражасида жиҳозланмаган. Ремонт ишларида фойдаланиладиган механизация воситалари йўқ. Аккумулятор цехида фақат биттагина ВСА-5 заряд аппарати бор. Табиийки, у етарли миқдордаги аккумуляторларни фойдаланиш учун тайёрлаш имконини бермайди. Буларнинг ҳаммаси автомобиллар тез ишдан чиқишига, ремонтда узоқ муддат туриб қолишига сабаб бўлмоқда.

Марғилон шаҳар халқ контроли комитети текшириш якунларини қараб чиқди. Транспорт-эксплуатация агентлиги бош инженери Ардашировга ҳайфсан эълон қилинди. Текшириш якунларини коллектив йиғилишида муҳокама қилиш топширилди.

ПЛАН — ҚОНУН

Бухоро область халқ контроли комитети Ўзбекистон ССР Тайёрлов министрлиги корхоналарида партия ва ҳукуматнинг аралаш озуқалар ишлаб чиқаришни кўпайтириш, унинг сифатини яхшилаш, фонд интизомига ва аралаш озуқалар реализациясида нарх-наво қоидаларига риоя қилиш ҳақидаги кўрсатмалари қандай бажарилаётганини текшириб чиқди. Маълум бўлишича, Бухоро ва Навоий нон маҳсулотлари комбинатларида озуқа ишлаб чиқариш қувватларидан тўлиқ фойдаланилмаётир. Маҳсулот сифатини яхшилаш, унинг таннархини арзонлаштириш борасида изчил иш олиб борилмаётир.

Бухоро нон маҳсулотлари комбинатида аралаш озуқаларни сақлаш талабга мутлақо жавоб бермайди. Улар очиқ майдончаларга уйиб ташланган. Бу ерда фонд интизомининг бузилиш ҳоллари ҳам учрайди. Фақат сўнгги бир йилдагина комбинат 13 хўжаликка фондда белгиланганидан 500 тонна кўп аралаш озуқа бериб юборган.

Қувватлардан фойдаланишдаги нуқсонлар, давлат стандарти талабларига жавоб бермайдиган маҳсулотлар ишлаб чиқаришга йўл қўйилаётганлиги, план ва фонд интизоми бузилаётганлиги, социалистик мулкни сақлаш тўғри ташкил этилмаганлиги учун область халқ контроли комитети Бухоро нон маҳсулотлари комбинатининг директори Б. Бақоев ва Навоий нон маҳсулотлари комбинатининг директори М. Нуров ўртоқларни тегишлича жазолади. Уларга ҳар иккала корхонада аниқланган камчиликларни бартараф этиш тадбирларини амалга ошириш топширилди.

РАССОМ ХАНДАСИ

ҚЎЛ УЧИДА, ЕНГ ИЧИДА

Ленинск «Зангори экран» ательеси ходимлари ўз ишларига масъулиятсиз қарамоқдалар. Меҳнат интизоми ўта бўшашиб кетган. Ателье раҳбарлари ҳам, усталар ҳам ишга хоҳлаган пайтлари келишади. Уларни кута-кута тоқати-тоқ бўлган клиентлар қимматли вақтларини бекор ўтказмоқдалар. Чидам билан кутсангиз-у, телевизорингизни усталар қўлига топширсангиз ҳам ҳаддан зиёд қувониб кетманг: сифатсиз, чала-чулпа қўлдан чиқарилган «ойнаи жаҳон» хонадонингизда бир-икки ёришади-ю, яна хира тортиб, липиллайверади. Ана шунда ателье «азаматлари» сифатсиз ремонт учун анча-мунча ортиқча ҳақ ҳам ундириб қолишганини фаҳмлайсиз-да, ичингиз ачишади. Бу ерда ҳақни бир неча маротаба ошириб ундириш одат тусига кириб қолган. Бу соҳада «қўли гул» усталардан Алиев, Мухторов, Аҳмаджонов ва Йўлдошев сингари шахслар айниқса «бой тажриба» орттиришган. Ана шу ҳангомаларнинг ҳеч бири ателье директори Ф. Ҳамқуловни асло безовта қилмаётир.

С. ҚОСИМХЎЖАЕВ.

ОРТИҚЧА ТАШВИШ

«Узсельстройдеталь»нинг Тошкент ремонт-механика заводи ишга туширилганига ҳали кўп бўлгани йўқ. Лекин бу корхонада иш жараёнларини механизациялашга мутлақо эътибор берилмаётир. Асосий ишлаб чиқариш участкаларидаги ишларнинг 65 проценти қўлда бажарилмоқда. Завод маъмурияти механизациядан фойдаланишни яхшилашни ўйлаб ҳам кўрмаяпти. Ҳатто, меҳнатни илмий ташкил этиш планлари ишлаб ҳам чиқилмаган. Тасдиқланган тадбирларнинг кўпчилиги эса қоғозда қолиб кетаётир. Чамаси, корхона раҳбарлари ўзларини уринтирадиган ортиқча ташвишларни ёқтиришмайдиганга ўхшайди.

М. РАҲМОНОВ.

А. Холиқов расмлари.

ТАЖРИБА

ҲИССАМИЗ

Истара-Қизириқ чўлида ташкил топган Будённий номли қўриқ совхози меҳнат аҳли юбилей йилида 3910 гектар майдоннинг ҳар гектаридан пландаги 28,6 центнер ўрнига 30,8 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтарди. Ҳошим Камолов бошқарувчи бўлган 5-бўлим ишчилари 545 гектар майдоннинг ҳар гектаридан пландаги 30 центнер ўрнига 38,3 центнердан ипак пахта териб топширдилар. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Абдусаттор Қурбонов бошқарувчи бўлган бўлим коллективида эса ҳосилдорлик 37,4 центнерни ташкил этди. Ўнинчи беш йилликнинг учинчи йилида совхоз пахтакорлари янада юксак марраларни кўзламоқдалар. Бунда халқ назоратчиларининг жонкуярлиги муҳим роль ўйнамоқда.

ЛЕНИН ЙЎЛИ РАЙОНИДАГИ БУДЁННИЙ НОМЛИ СОВХОЗ БРИГАДИРИ, СССР ДАВЛАТ МУКОФОТИНИНГ ЛАУРЕАТИ ХОЛМЎМИН САФАРОВ ХАЛҚ КОНТРОЛИ ГРУППАСИНИНГ ФАОЛИЯТИНИ ШАРҲЛАЙДИ:

— Мен раҳбарлик қилаётган йириклаштирилган комплекс механизациялашган бригада аъзолари ўтган йили 330 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 34,2 центнер ҳосил йиғиштириб олдилар. План 113 процент, машина терими плани 129 процент адо этилди. Бригадамиз составидаги Карим Ашуров, Чори Тўрахонов ўртоқлар бошлиқ звеноларнинг ишчилари гектаридан 37-43 центнердан хирмон кўтаришга муваффақ бўлдилар.

Совхозимизнинг кўпчилик бригада коллективлари янада юксак чўққиларни эгалладилар. Жумладан, Хўжамқул Рустамов бошлиқ бригада аъзолари ҳар гектар майдондан 56 центнер пахта териб топширдилар. Бригада халқ хўжалик планини 177 процент, машина терими планини 201 процент бажарди. Ҳосилнинг 93 проценти машиналар билан териб олинди. Х. Рустамовнинг ўзи мавсумда 511 тонна пахтани бункердан бўшатди.

Бу муваффақиятларимизда совхоз халқ контроли группасининг роли ва қўшган ҳиссаси бениҳоя катта бўлди. Совхозимизда 36 кишини ўз сафига бирлаштирган халқ контроли группаси самарали фаолият кўрсатяпти. Группа аъзоларидан 13 нафари коммунист, 7 киши комсомол аъзоси. Бош экономист коммунист Ҳайит Ҳуррамов 1974 йилдан бери группага бошчилик қилиб келмоқда. Умумсовхоз халқ контроли группасидан ташқари ҳар бир бўлимда халқ контроли группалари, постлари ташкил этилган. Улардан ҳар бирининг составида ҳам 7-8 киши иш олиб боради.

Бизнинг йириклаштирилган бригадамизда ҳам 7 кишидан иборат халқ контроли пости самарали ишлаяпти. Унга участка агрономи, коммунист Эргаш Қорабоев раҳбарлик қилмоқда. Звено бошлиғи Чори Тўрахонов, ҳисобчи Норқул Тўрақулов, ишчи Қудрат Ўринов, сувчи Мажид Бозоров, тракторчи Жўра Омоновлар постнинг фаол назоратчиларидандир. Шуни айтиш кераккки, халқ назоратчилари пахтачиликни ривожлантиришга, ҳосилдорликни оширишга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшяптилар. Бажарилган ишларнинг анчагина қисми юзаки деб топилиб, қайтадан сифатли қилиб бажарилди. Деҳқончилик маданияти оширилди, минерал ўғитлар, химикатлардан тўла унум билан фойдаланиш йўлга қўйилди. Шунингдек, ғўза парвариши, суғориш ва озиқлантириш ишлари сифати устидан ўрнатилган қаттиқ назорат ва рейд текширишлари туфайли дала ишларининг сифати ҳам, суръати ҳам беқиёс яхшиланди.

Халқ контроли группаси ва постларининг йиғилиши ҳар ойда бир марта иш плани асосида ўтказиб турилмоқда. Ўтган йил январь ойида совхознинг 5-6 бўлимида қишки, баҳорги ишларнинг аҳволи текширилди. Унинг якунлари юзасидан совхоз дирекцияси махсус буйруқ чиқарди. Марказий устахонада меҳнатга ҳақ тўлаш ҳақидаги масала кўздан кечирилгач, пахта териш машиналари ремонтида қилинмаган ишларга ҳақ ёзган Турдимурод Бекқуловга нисбатан қаттиқ чора кўрилди, қилинмаган ишлар бажартирилди. Чигит экишга тайёргарлик вақтида ўтказилган текшириш натижалари партকомда муҳокама қилинди. 2-бўлим бошлиғи Омон Йўлдошевга чала-чулпа бажарилган брак ишлар учун ҳайфсан берилди.

Суғориладиган ерлардан фойдаланишнинг аҳволи текширилганда 3-бригадада бир гектар серҳосил майдон ишчиларга асоссиз равишда томорқага берилгани маълум бўлди. Бригадир Ш. Тешабоевдан бир ойлик иш ҳақи ушлаб қолиниб, бу майдонларга чигит экилди. Минерал ўғитлар ва заҳарли химикатларнинг сақланиши ва улардан фойдаланилиши текширилди. Ҳуррам Тошев бошқарувчи бўлган 8-бўлимда заҳарли химикатдан ноўрин фойдаланилгани учун ундан бир ойлик маоши — 140 сўм миқдорида жарима ундирилди.

Яқинда чорва моллари қишловининг аҳволи текширилиб, унинг натижалари халқ контроли группасида кўриб чиқилди. Совхоз қорамолчилик фермасининг мудири Мамаюсуф Холбоев ҳисоботини эшитиб, соғин сигирларга озуқани буғлаб бермаётгани учун унга қаттиқ ҳайфсан эълон этилди. Озуқани буғлаб бериш йўлга қўйилди. Натижада сигирлардан соғиб олинадиган сут 10 процент кўпайди. Шу йил январь ойида қишки ишлар ва техника ремонтининг аҳволи текширишдан ўтказилди. Назоратчилар совхоз очиқ партия йиғилишида мавжуд камчиликларни рўй-рост кўрсатиб бердилар. Уларни тугатиш учун дарҳол амалий чоралар кўрилди.

Шу кеча-кундузда совхозимизнинг барча бўлим ва бригадаларида кўклам экиш кампаниясига тайёргарлик, техника ремонти, чигит экишга ҳозирлик қизғин тус олиб кетди. Бу ишларни ўз вақтида ва сифатли бажаришда совхозимиз халқ контроли группаси ва постлари аъзоларининг хизмати бебаҳо бўлмоқда.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ, ВЦСПС ВА ВЛКСМ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ МАКТУБИ — ЖАНГОВАР ИШ ПРОГРАММАМИЗ

БОҒ-БЎСТОНЛАР КЎПАЯВЕРСИН

Республикамиз сабзавоткор, полизчи, боғбон, соҳибкорларининг яқинда бўлиб ўтган кенгашида боғдорчилик ва узумчиликни пахтачилик даражасига кўтариш вазифаси қўйилди, юксак социалистик мажбуриятлар қабул қилинди. 1978 йилда боғбон, соҳибкорларимиз 285 минг тонна мева, 340 минг тонна узум тайёрлайдилар, халқимиз дастурхонини янада тўкинсочин қиладилар, Узоқ Шимол, Сибирь ва Узоқ Шарқ районларига ҳар қачонгидан кўпроқ, сифатлироқ мева, узум жўнатадилар.

Зиммага олинган юксак социалистик мажбуриятларни бажариш учун нималар қилиш керак? Қуйида академик Р. Шредер номидаги боғдорчилик, узумчилик ва виночилик аграр-саноат бирлашмасининг бош директори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Маҳмуд Мирзаевнинг шу хусусда мухбиримиз билан қилган суҳбатини газетхонлар эътиборига ҳавола этамиз.

— Янги ерлар очиш, боғлар ва токзорларни кенгайтиришимиз керак, мавжудлари реконструкция қилиниши, қуриб қолган ниҳоллар ўрни зудлик билан тўлдирилиши лозим. Мева ва узум ҳар туп дарахт ва токдан олинади. Ҳозир республикамиз бўйича 14 минг гектар боғ, 10 минг гектар токзор сийраклашиб қолди. Қорақалпоғистон АССР, Хоразм ва Бухоро областлари хўжаликларида шунинг оқибатида 30-40 процент майдондаги боғлар, умумзорлардан кам ҳосил олиняпти.

— Ниҳолларнинг қайси навларини экиш, сийрак қаторларни қандай кўчатлар билан тўлдириш керак?

— Ҳозирги вақтда меваларнинг ҳам, токларнинг ҳам супр кўчатларини ўтқазишга катта аҳамият беряпмиз. Супр нав кўчатлар паст бўйли, серҳосил бўлади, меваси эрта пишади. Унинг ҳосилини териб олиш осон.

— Супр кўчатларини қаердан олиш мумкин?

— Бизнинг аграр-саноат бирлашмамиз ҳар йили бир миллион туп шундай кўчатлар етказиб беряпти. Колхозлар, совхозларнинг талаби ошганини ҳисобга олиб, энди бундай кўчатлар етиштиришни 2-2,5 миллион тупга кўпайтирамиз. Шу вақтгача олтита ташкилотимиз гарантияланган кўчатлар етказиб берарди. Бу йил яна саккизта ташкилотимизни шу усулда ишлашга кўчирамиз. Мақсадимиз шуки, яхши ният билан ўтқазилган бирор туп супр кўчати қуриб қолмай кўкарсин, Ўзбекистонимиз боғ-роғлар, узумзорлар ўлкасига айлансин.

— Боғдорчилик, узумчиликдаги нуқсонлар нималардан иборат, уни бартараф этиш йўллари ҳақида сўзлаб берсангиз.

— Республикамизда ҳар йили кўчат ўтқазиш ойлиги ўтказилади. Бу яхши. Лекин айрим хўжаликларда белгиланган топшириқлар бажарилмайди. Қаровсизлик туфайли кўчатларнинг бир қисми қуриб қоляпти, агротехника қоидаларига риоя қилмаслик ҳосилдорликнинг пасайиши, таннархнинг қимматлашуви, рентабелликнинг кўтарилмаслигига сабаб бўляпти. Йиғим-терим тезкорлик билан ўтказилмаслиги, чўзиб юборилиши оқибатида ҳосилнинг анчагина қисми исроф бўляпти.

Ўнинчи беш йиллик самарадорлик ва сифат беш йиллиги. Шундай экан ҳар бир колхоз, совхоз, давлат хўжалигида кўчат ўтқазиш топшириқларини тўла бажарайлик, гектарларнинг тўла, кўчатлар сонининг бут бўлишига эришайлик. Кўчат ўтқазиш, ток экиш катта ишнинг бошланиши. Ҳар туп ниҳолнинг тақдири учун курашайлик. Ҳосилдорликни ошириш учун боғдорчилик-узумчиликни фан-техника ютуқлари, илғорлар тажрибаси асосида ривожлантиришимиз керак.

— Бу йилги шароитда ҳосилдорликни ошириш учун қандай тадбирларни амалга ошириш керак?

— Қиш фасли нисбатан илиқ келди. Мевали дарахтлар, токлар уйқудан эртароқ уйғонади. Шунинг учун белгиланган минерал ва органик ўғитлар нормасини улар куртак ёзгунга қадар қатор ораларини юмшатиб 35-40 сантиметр чуқурликка солишимиз керак. Бунда ҳар гектар майдон ҳисобига камида 4-5 тонна чиритилган гўнг бўлиши шарт. Гуллагандан кейин яна 50 процент миқдорида ўғит берилади.

Қатор ораларини юмшатишдан мақсад шуки, дарахтлар, токларнинг илдизи ҳаво, ёруғлик, қуёш нури, ўғитдан яхши баҳраманд бўлади. Ўғитлашдан мақсад қиш фаслида дарахтлар ва токлар, айниқса уларнинг ҳосил шохлари кучсизланиб, меваси майда бўлиб қолади. Мўл ҳосил олиш учун агротехниканинг ана шу тадбирлари қўлланилиши, айни кезда қавус, яъни яхоб суви беришни давом эттириш керак. Сув камчил районлар, хўжаликларда, хусусан шағал, қумлоқ тупроқли ерларда, тоғбағри зоналарида боғлар, токзорлар яхоб сувига қондирилиши шарт. Шўр тупроқли ерларда шўрни ювиш талаб этилади.

Бу йилги шароитда мевали дарахтларни буташ, уларга шакл бериш, токларни очиш эртароқ бошланади. Бу бутун вегетация давомида агротехника қоидаларини изчиллик билан ўтказиб боришни талаб қилади. Бундан кейин ҳам ёғингарчилик бўлади, ҳаво ўзгариб туради. Бундай кезда мевали дарахтларнинг эртароқ куртак ёзиб қўймаслиги учун нималар қилиш керак деган савол туғилади.

Ҳарорат 8-10 даражага кўтарилганда мевали дарахтларга охак суви пуркаб, танасини оқлаб қўйиш, нетроэмулсиядан фойдаланиш тавсия этилади. Бу тадбир гуллашни 8-10 кунга кечиктиради. Яхоб суви берилиши ҳам шунга ёрдам қилади. Айниқса республикамизнинг жанубий районларида бу борада ҳушёрлик билан иш тутиш, қош қўяман деб кўз чиқариб қўймаслик керак. Бу йил ток, анор, анжир ва бошқа кўмилган мевали дарахтлар эртароқ очилади. Шундай экан, ишкомлар ҳам тезроқ шайлаб қўйилиши лозим.

— Боғбонлар ва соҳибкорларда қиш илиқ келиши муносабати билан ҳашаротлар, касаллик кўпаяди деган фикр бор. Бунга қандай қарайсиз?

— Қаттиқ совуқлар кам бўлиб, ҳашаротларнинг бир қисми сақланиб қолгани тўғри, кўпайиши мумкин. Бунинг устига ўтган йили кўпчилик колхозлар ва совхозларда зараркунанда-касалликларга қарши курашиш топшириқлари 30-60 процент ўртасида бажарилди. Олма, нок, шафтоли, ёнғоқ қурти кўпайиши, рағa, айндиум, антракоз касалликларининг тарқалиш эҳтимоли бор. Лекин уларни даф этиш учун ҳамма имкониятлар бор. Фан тавсияси, илғорлар тажрибасига таяниб иш тутсак, ҳашаротлар ва касалликларни тўла йўқотишимиз мумкин ва лозим. Бунинг учун мутахассисларимиз, айниқса химизаторларимиз ҳушёр турмоқлари, таъсирчан чоралар кўрмоқлари зарур. Ҳашарот ва касалликлар йўқотилса, ҳосилдорлик 30-40 процент кўтарилади.

— Узум ҳосилдорлигини ошириш йўллари ҳақида сўзлаб берсангиз.

— Ота-боболаримиздан мерос қолган, кўп йиллик соҳибкорлик ишида яратилган тажрибалардан кенг фойдаланишимиз, илм тавсия этган тадбирларни дадил қўлланишимиз лозим. Бир мисол. Узумчиликда гиббереллин моддасини қўллаш гектаридан олинадиган ҳосилни 30-40 центнер оширади. Бу химикат агротехника талаблари асосида қўлланилса кишмиш навли узумларнинг ҳар гектаридан қўшимча 1000-1200 сўмлик маҳсулот олинади.

Ёки бошқа мисол. Узумчиликда тур моддаси қўлланилганда токларнинг ғовлаши, қалинлашиши тўхтайди, узумнинг боши йирик, меваси донадор бўлади. Гектаридан қўшимча 15-20 центнер ҳосил, 500-600 сўм даромад қилинади.

Боғдорчилик, узумчиликдаги ҳамма ишларни машина-механизмлар гарданига тўла ортиш пайти келди. Ер тайёрлаш, чуқур қазиш, ниҳол ўтқазиш, қатор ораларини ишлаш, ўғитлаш, дори сепиш ва бошқа ишлар машиналаштирилди. Лекин мева териш, узум узиш, яшикларга жойлаш ва бошқа қатор ишлар ҳамон қўл билан бажариляпти. Инженер-конструкторларимиз бу ишларни бажаришга қодир техника воситалари яратиб берадилар, боғбон, соҳибкорларимизнинг мушкулини осон қиладилар деган умиддамиз.

Республикамизда 80 дан ортиқ колхоз ва совхоз узумдан айниқса юқори ҳосил оляпти, маҳсулотнинг 60-65 проценти сифатли бўлишини таъминлаяпти, ҳар йили даромадни 35-40 процент кўтаряпти. Лекин 140 дан ортиқ колхоз ва совхоз бу даражага эриша олгани йўқ. 60-70 процент маҳсулотни паст сорт билан топширяпти. Тайёрлаш, савдо ташкилотларининг кўпчилиги маҳсулотларни юқори сортлар билан истеъмолчиларга етказиб бериш чораларини кўрмаяпти.

Боғдорчиликда ҳам, узумчиликда ҳам белгиланган планларни бажаришимиз керак. Лекин бунда бир нав маҳсулот ўрнига иккинчи нав маҳсулот топширилмаслиги лозим. Масалан, тайёрлов ташкилотларига узумнинг винобоп навлари кўпроқ топширилаяпти, планлар ҳам кўпроқ шу ҳисобга бажариляпти. Бундай узумлар тайёрлашни камайтирмаган ҳолда халқимиз дастурхонига кўрк киритадиган, хусусан майиз, кишмишбоп узумларни кўпайтиришимиз лозим. 1980 йилга бориб республикамизда мева ва узум тайёрлашни 1 миллион 570 минг тоннага етказишимиз, қуруқ мевалар, майиз кишмишни ҳозирдагига нисбатан 4 баравар кўпайтиришимиз лозим.

Республикамиз узоқ сақланадиган мевалари, узумлари билан жаҳонга донг таратиб келяпти. Эндиги вазифа Фарғона, Дашнобод, Қува, Наманган анор-анжирлари, унобн, ҳурмо меваларини, қулупнай, малина, лимон, апельсин, мандаринларни, Фарғонанинг субҳони, испарак, қантак ўриклари, баргак, аштаклари, Самарқанд, Қашқадарё, Жиззахнинг, Фориш, Учқора, Каттақўрғон майизларини янада кўпайтириш, сорти ва сифатини яхшилашдан иборат.

Ўнинчи беш йилликнинг учинчи даврасн — 1978 йил ҳаммамиз ва ҳар биримиз учун катта синовдир. Қурултойимизда юксак мажбуриятлар олдик, уни шараф билан бажарамиз, деб халқимизга, партия ташкилотларимизга ваъда бердик. Сўзимизни амалий иш билан мустаҳкамлайдиган босқич бошланди. Боғлар, токзорлар уйқудан уйғонди. Боғбонларимиз, соҳибкорларимиз мўл ҳосил учун кураш мусобақасини бутун чоралар билан кучайтиришлари, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Мактубига амалий иш билан жавоб беришлари керак.

1978 йилни мева ва узумдан рекорд ҳосил олиш йилига айлантирайлик!

ЖУРНАЛЛАРНИНГ ЯНГИ СОНЛАРИДА

«МУХБИР» — «КОРРЕСПОНДЕНТ»

Журналнинг февраль сони босмадан чиқди. У «Пионер Востока» газетасининг 50 йиллиги ҳамда унинг «Ҳурмат Белгиси» ордени билан мукофотланганлиги тўғрисидаги материаллар билан очилади. Қизил Байроқ орденли Туркистон Ҳарбий округи Ҳарбий Кенгашининг аъзоси, сиёсий бошқарма бошлиғи генерал-майор В. Родининг «Ватанпарварларни тарбиялаб етиштирайлик» сарлавҳали мақоласи матбуотда ҳарбий-ватанпарварлик мавзуини ёритиш проблемаларига бағишланган. СССР Қуролли Кучларининг 60 йиллиги муносабати билан журнал саҳифаларида бир қатор материаллар эълон қилинган. «Партиянинг шонли қизи» сарлавҳали мақолада М. И. Ульянованинг ҳаёти ва ижтимоий фаолияти кенг ёритилган. С. Татурнинг «Тажриба. Ташаббус» рубрикаси остида эълон қилинган тақризи В. Зименконинг очерклари таҳлилига бағишланади. «Юпитер» фотоклубининг меҳмонлари» бўлимидан фотожурналист В. Таран билан суҳбат ва унинг қизиқарли фотосуратлари ўрин олган.

«Ёшлар тарбияси — серқирра мавзу» сарлавҳали мақолада Андижон область «Коммунист» газетаси саҳифаларида комсомол-ёшлар тематикасининг ёритилиши таҳлил қилинади. Журнал саҳифаларидан матбуот обзорига бағишланган бошқа бир қатор материаллар ҳам ўрин олган. Калинин райони «Ленинчи» газетасининг редактори Х. Қаюмовнинг «Янгиликни, самарадорликни кўзлаб» сарлавҳали мақоласида мусобақа илғор тажриба мактаби эканлиги ҳақида сўз юритилади. Шунингдек, журнал саҳифаларидан қишлоқ маданияти ва матбуот мавзуидаги материаллар, фоторепортажлар, журналистлар ижодидан намуналар ва бошқа материаллар кенг ўрин олган. Журнал ҳар галгидек чиройли безатилган.

ПЛАНЕТАМИЗДА

КОСМОСДА ҲАМДЎСТЛИК

Жаҳон «Салют-6» — «Союз-27» — «Союз-28» орбитал илмий тадқиқот комплекси халқаро экипажининг учишини диққат билан кузатиб бормоқда. Оммавий ахборот воситалари, илмий ва жамоатчилик доираларининг намояндалари космик фазо социалистик мамлакатлар билан биргаликда тинчлик мақсадларида тадқиқ этилаётганлигига юксак баҳо бермоқдалар.

Чехословакия фанлар академиясининг президенти академик **Я. Кожешник** СССРдан қайтиб келгач, (бу ерда у «Союз-28» кемасининг старт берилишида ҳозир бўлганди) бундай деди: ҳозирги космик экспериментда чехословак космонавтининг қатнашуви — «Интеркосмос» программасини амалга оширишда олимларимиз ва инженерларимиз ўн йиллик ҳамкорлигининг мантиқий натижаси, Совет Иттифоқидаги ўртоқлар бизнинг фанимизга, бизнинг халқимизга берган юксак баҳоси ва ишончининг натижасидир. Чехословак космонавтининг учиши фан ва техникамиз зиммасига кўп вазифалар юклайди. Биз бундан буён ҳам Совет Иттифоқидаги дўстларимиз, бошқа социалистик мамлакатларнинг олимлари билан бирга «Интеркосмос» программасида белгиланган ҳамма планларни бажариш устида доимо меҳнат қилаверамиз.

Шу кунларда, деб ёзади ГДРнинг **«Националь-Цайтунг»** газетаси, космосни ўзлаштиришда муҳим босқичнинг шоҳидлари бўлиб турибмиз. Келажакни назарда тутиб тузилган улкан программа социализмга хос аниқлик ва планли равишда амалга оширилмоқда. Совет космик кемаларида социалистик давлатлар намояндалари қўшма экипажларининг учишлари бошланганлиги одатдаги космик эксперимент билангина чекланмайди. Бу учиш социалистик интернационализмнинг янги тантанасидир, деб таъкидлайди газета.

Болгариянинг ҳафталик **«Поглед»** газетаси интернационал космик экипажнинг учишига «Ер атрофи фазосини тадқиқ этишда социалистик интеграциянинг моддий ифодаси, интеграция имкониятларининг кўрсаткичидир» деб баҳо берган. [ТАСС].

Суратда: Эфиопия жангчилари томонидан қўлга туширилган қуроллар.

Г. Габриелян фотоси, ТАСС фотохроникаси.

СОВЕТ ТАШҚИ СИЁСАТИНИНГ ИЛҲОМБАХШ КУЧИ

МУСТАҲКАМ ТИНЧЛИК ЙЎЛИДА

Совет кишилари, социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг меҳнаткашлар оммаси ва бутун тараққийпарвар инсоният КПСС ва Совет давлатининг изчиллик билан ўтказиб келаётган ленинча доно сиёсатини шарафламоқдалар. Ўртоқ Л. И Брежневнинг КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети ва РСФСР Олий Советининг Улуғ Октябрь социалистик революцияси 60 йиллигига бағишланган тантанали мажлисида қилган доклади ва мажлиснинг бошқа тарихий ҳужжатлари бу фикрнинг ёрқин ифодаси бўлди.

Л. И. Брежневнинг «Улуғ Октябрь ва инсоният тараққиёти» тўғрисидаги доклади ўз моҳияти билан Октябрнинг биринчи декрети—Сулҳ тўғрисидаги тарихий ҳужжат билан узвий боғланганлигини, КПСС ва Совет давлати тинчликсевар ташқи сиёсатининг илҳомбахш кучини жуда яққол намойиш қилиб кўрсатди. Бу сиёсат Совет давлатининг олтмиш йиллик тарихий тажрибасида ҳаёт синовидан шараф билан ўтди ва буюк муваффақиятларга эришди. Ана шу муваффақиятлар КПСС Марказий Комитетининг октябрь, декабрь (1977 йил) Пленумлари қарорларида, СССР Олий Совети сессияларининг ҳужжатларида, ўрток Л. И. Брежневнинг доклад ва нутқларида, шунингдек СССРнинг янги Конституциясида умумлаштириб якунланди.

Улуғ Октябрь эълон қилган тинч-тотув яшаш принципи кенг эътироф этилиб, кескинликни юмшатиш жараёни давом этаётганлиги ҳозирги халқаро муносабатларнинг ривожланишида асосий ва бош тенденция бўлиб қолди. Бу эса социалистик мамлакатлар билан капиталистик мамлакатлар ўртасида тинч ва конструктив муносабатлар негизини яратадиган шартномалар, битимлар, келишувлар бутун бир комплекс системасининг вужудга келишига олиб келди.

СССР ва бошқа социалистик мамлакатлар қуролсизланишига оид янги, ғоят муҳим ташаббуслар билан майдонга чиқдилар.

Ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети ва РСФСР Олий Советининг тантанали қўшма мажлисида қилган докладида барча давлатларнинг ядро қуроли ишлаб чиқаришни бир вақт ичида тўхтатиш тўғрисида келишиб олишни таклиф этди. Бу таклиф ҳар қандай қурол— хоҳ атом, водород ёки нейтрон бомбалар ёки снарядлар бўлсин, уларни ишлаб чиқариш айни бир вақтда тўхтатилишини, ядро қуролига эга бўлган давлатлар ядро қуролининг тўпланган запасларини аста-секин камайтиришга киришиши ва шу йўлда олға боравериб бундай запасларни тамомила тугатиш тўғрисида ўз зиммаларига мажбурият олишларини назарда тутади.

Айни вақтда ўртоқ Л. И. Брежнев атом энергиясидан фақат тинчлик манфаатлари учун фойдаланишга чақириб, СССР ядро портлатишларни тўхтатиб қўйишни эълон қилиш ҳақида битимга келишишга тайёр эканлигини таъкидлади ҳамда нейтрон бомба ишлаб чиқишдан ўзаро воз кечиш тўғрисида аҳдлашиб олишни таклиф этди.

Бу таклифларни жаҳон прогрессив жамотчилиги ва БМТ аъзоси бўлган кўпчилик давлатлар зўр мамнуният билан кутиб олдилар. Улар Совет давлатининг янги ташаббусини кескинликни юмшатиш ва ялпи мустаҳкам тинчликни таъминлашда муҳим восита, деб ҳисоблаб унга юксак баҳо бормоқдалар. Қуролсизланиш проблемасини реалистик тарзда изчил ҳал этишнинг объектив йўлини кўрсатиб берувчи янги совет таклифларининг амалга оширилиши СССР халқларининг манфаатларигагина эмас, балки барча халқларнинг озодлиги ишига, уларнинг миллий мустақиллиги ва социал тараққиёти ишига хизмат қилади, кескинликни янада юмшатиш тинчлик ва халқаро хавфсизлик учун курашнинг навбатдаги вазифаларини ҳал этиш йўлида янги истиқболлар очиб беради.

Тинчликни сақлаш ва кескинликни юмшатишни бутун дунёга ёйиш, уни муқаррар тус олдириш— халқларнинг муштарак иши, муқаддас мақсадидир. Бу мақсадни рўёбга чиқариш учун кураш эса, биринчидан ўз территориясининг ҳажми, аҳолиси қанча эканлигидан қатъий назар, барча давлатларнинг куч-ғайрати, ақл идроки ва хоҳиш-иродасини бирлаштиришни; иккинчидан, тинчлик учун бўлган барча демократик ҳаракатни янада чуқурлаштириш ва ривожлантиришни, халқаро ҳаётда рўй берган позитив силжишларни қўллаб-қувватлашга қодир бўлган барча ижтимоий-сиёсий кучларни тағин ҳам активлаштиришни тақозо этади. Шуни назарда тутиб, КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети ва Совет Иттифоқи ҳукумати, «Жаҳондаги барча мамлакатларнинг халқлари, парламентлари ва ҳукуматларига» мурожаат этиб, уларни қуролланиш пойгасини тўхтатиш, ялпи қирғин қуролининг янги воситаларини вужудга келтиришни тақиқлаш, қурол-яроғлар ва қуролли кучларни қисқартиришга, қуролсизланишга киришиш учун ҳамма амалий чораларни кўришга; барча мамлакатлардаги яхши ниятли кишиларни ва барча меҳнаткашларни тинчлик, кескинликни юмшатиш, социал тараққиёт иши учун янада қатъият билан мустаҳкамроқ жипслашишга; шунингдек, энг хатарли можароларни тез ва адолатли бартараф қилиш, халқаро кескинликнинг барча манбаларини тугатишга эришишга чақирди.

«Эндиликда бутун гап шундаки, — деди ўрток Л. И. Брежнев «Правда» газетаси мухбирининг саволларига берган жавобларида,—қуролсизланиш тўғрисидаги музокаралардан қуролсизланиш бошланишидан далолат берувчи реал қадамларга ўтиш керак. Фақат шу нарсагина тинчликнинг мустаҳкамланишини истаётган ва жаҳон ялпи уруши хавфини кучайтиришга қаратилган хатти-ҳаракатларни қатъий қоралаётган, қуролланиш пойгасини қоралаётган халқларнинг орзу-тилакларига тамомила мос бўлиб тушади».

Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашда қатнашган давлатлар вакилларининг Белграддаги учрашуви ниҳоясига етди. Учрашувнинг биринчи босқичида Хельсинкида имзоланган Якунловчи актнинг қоидалари қандай амалга оширилаётганлиги ва кескинликни юмшатиш жараёнини чуқурлаштириш учун келгусида қандай чоралар кўриш кераклиги ҳақида батафсил фикрлашиб олинди. Якунловчи ҳужжат кескинликни юмшатиш жараёнини давом эттириш ва 1975 йилда Финляндия пойтахтида бошланган ҳамкорликни кенгайтиришни назарда тутади.

Кескинликнинг ҳозирги юмшатилиши муваққат ҳодиса бўлмай, балки халқаро муносабатларни тубдан қайта қуришнинг бошланишидир. Бинобарин, ҳали бу соҳада ҳал этилмаган бир қанча муҳим ва мураккаб проблемалар мавжуд. Яқин Шарқдаги можарони адолатли бартараф этиш ана шундай мураккаб проблемалардан биридир. Бу проблемани конструктив тарзда ҳал этишнинг реалистик йўли ўтган йили октябрда эълон қилинган Совет — Америка қўшма баёнотида ўзининг аниқ ифодасини топган эди. Бироқ, кейинги вақтларда Исроилга бир томонлама ён берилиши, АҚШ ҳомийлигида Миср-Исроил раҳбарларининг сепарат музокаралари натижасида бу районда вазият ғоят мушкуллашди, Женева конференцияси ҳали ўз ишини бошламасданоқ, унга путур етказилди. Аввалгидек, ҳозирги мураккаб вазиятда ҳам Совет Иттифоқи Яқин Шарқ масаласида принципиал ва реалистик позицияда турибди. Л. И. Брежнев таъбири билан айтганда бу позиция: можарони бартараф қилиш Исроил қўшинларини 1967 йилда босиб олинган барча араб территорияларидан олиб чиқиб кетишни; Фаластин араб халқининг даҳлсиз ҳуқуқларини, шу жумладан унинг ўз тақдирини ўзи белгилаш, ўз давлатини вужудга келтириш ҳуқуқини амалга оширишни; можарода бевосита қатнашган барча давлатларнинг — Исроилга қўшни бўлган араб давлатлари, шунингдек Исроил давлатининг мустақил яшаш ва хавф-хатарсиз бўлиш ҳуқуқини таъминлашни тегишли араб мамлакатлари билан Исроил ўртасидаги уруш ҳолатини тўхтатишни назарда тутади.

КПСС ва Совет ҳукумати ленинча анъанага амал қилиб, бундан буён ҳам ташқи сиёсатга алохида эътибор берадилар. Улар Совет давлатининг иқтисодий, ҳарбий ва мудофаа қудратини янада ошириш ва мустаҳкамлаш учун, Ватанимиз чегараларининг даҳлсизлиги ва бутун социалистик ҳамдўстликнинг хавфсизлигини таъминлаш учун ҳамма чораларни кўриб келдилар ва кўрмоқдалар.

З. ИСАМУҲАМЕДОВ, доцент.

ЯКУНЛОВЧИ ҲУЖЖАТ ҚАБУЛ ҚИЛИНДИ

БЕЛГРАД. Умумевропа кенгашида иштирок этган давлатлар вакиллари Белград учрашувининг ялпи мажлисида якунловчи ҳужжат қабул қилинди.

Шу ҳужжатда Умумевропа кенгашида қатнашган мамлакатларнинг ҳукуматлари Европада хавфсизлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлаш жараёнини давом эттиришга қатъий қарор берганликлари ифода этилган. Бу жараённи 1975 йилда Хельсинкида бўлиб ўтган Умумевропа кенгашида давлатлар ва ҳукуматларнинг бошлиқлари бошлаб берган эдилар.

Якунловчи ҳужжат қабул қилингандан кейин Белград учрашувида қатнашаётган делегациялар бошлиқлари якунловчи нутқ сўзлашга киришдилар.

(ТАСС).

ЖАМОАТЧИЛИК ТАЗЙИҚИ ОСТИДА

НЬЮ-ЙОРК. АҚШнинг прогрессив жамоатчилиги гражданлик ҳуқуқи учун кураш ҳаракатининг актив қатнашчиси, Алабамада ўлим жазосига ҳукм қилинган Жон Харриснинг ҳаётини сақлаб қолиш учун курашда катта ғалабага эришди. Федерал округ суди оммавий норозиликлар тазйиқи остида ёш негрга чиқарилган ҳукмнинг ижросини икки ойга кечиктиришга мажбур бўлди.

Жон Харриснинг адвокатлари эндиликда ўлим жазосининг бекор қилинишига эришиш йўлида бундан буён ҳам ҳаракат қилиш ниятидадирлар.

ВАШИНГТОНДА МУЗОКАРАЛАР

ВАШИНГТОН, Бу ерда АҚШ Президенти Ж. Картер билан ЮСФР президенти И. Броз Тито ўртасида музокаралар бошланди. Оқ уй вакилининг хабар беришича биринчи учрашувда бир қанча масалалар, жумладан, Яқин Шарқдаги аҳволга ва Африкада қуролли можаролар бўлаётган районлардаги аҳволга доир масалалар қараб чиқилди. Томонлар шунингдек Югославия билан АҚШ ўртасидаги ўзаро муносабатларни ҳам муҳокама қиладилар.

ТЕНГ ҲУҚУҚЛИ ҲАМКОРЛИК

Деҳлида иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорлик масалалари билан шуғулланувчи Совет — Ҳиндистон ҳукуматлараро комиссиясининг IV мажлиси ўз ишини тамомлади. Мажлисда қора ва рангли металлургия, оғир машинасозлик, нефть ва кўмир саноати, ирригация, алоқа ва транспорт соҳасида икки мамлакат ўртасида ўзаро фойдали алоқаларни янада ривожлантиришни назарда тутган протокол имзоланди.

Дўстлик ва ҳамжиҳатлик вазиятида ўтган икки томонлама музокаралар давомида 1977 йил октябрь ойида КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев билан Ҳиндистон Бош министри Мораржи Десаи томонидан имзоланган Совет — Ҳиндистон қўшма декларациясининг қоидаларига мувофиқ томонлар Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон ўртасида кенг кўламда узоқ муддатли иқтисодий ҳамкорликни янада кенгайтириш борасида катта иш қилдилар.

Томонлар, жумладан Бхилаидаги металлургия заводида янги технологияни жорий этиш ва асбоб-ускуналарни модернизациялаш масалаларини батафсил муҳокама қилдилар, дейилади протоколда. Рангли металлургия соҳасида томонлар Андхра-Прадеш штатида ҳар йили қарийб 600 минг тонна гилмоя ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган гилмоя заводини компенсация асосида қуриш тўғрисидаги шартноманн амалда бажариш юзасидан кўп иш қилинганлигини мамнуният билан уқтириб ўтдилар.

Протоколда яна бундай дейилади: мажлис давомида ҳар иккала мамлакат ўртасида 1980 йилда тропосфера линиясини қуришда Ҳиндистонга ёрдам бериш тўғрисидаги шартнома имзоланди.

1977 йил 26 октябрдаги Совет — Ҳиндистон қўшма декларациясига мувофиқ махсус ишчи группасини тузишга қарор қилинди. Бу группа 1978 йилнинг охиригача узоқ муддатли иқтисодий ҳамкорлик ва икки томонлама савдо алоқалари программасини тайёрлайди.

(ТАСС).

ХАЛҚ ВАКИЛЛАРИ УМУМХИТОЙ МАЖЛИСИНИНГ СЕССИЯСИДАН КЕЙИН

ТОКИО, 9 март. (ТАСС). Халқ вакиллари Умумхитой мажлиси доимий комитети ва ХХР Давлат кенгаши янги составининг Хитой матбуотида эълон қилинган рўйхати, бу ердаги кузатувчиларнинг фикрича, давлат ҳокимияти органларини «тўртлар шайкаси» тарафдорларидан тозалаш натижаларини акс эттиради. Айни вақтда «тўртлар»ни тор-мор келтиришда ва бу гуруҳнинг тарафдорлари билан курашда актив қатнашган шахсларнинг позициялари мустаҳкамланмоқда.

Мамлакатнинг марказий ҳукумати — Давлат кенгаши тамомила қайта ташкил этилди. Давлат кенгаши бош министрининг 12 ўринбосаридан уч киши «тўртлар шайкаси»нинг аъзоси ёки тарафдорлари бўлгани учун ўз лавозимларидан маҳрум этилди. 1975 йилда тайинланган 29 министр ва давлат комитетларининг раисларидан атиги 8 киши ўз лавозимида қолди. 60-йилларнинг ўрталарида «маданий революция» даврида тугатилган бир қанча министрликлар ва идоралар таъсис этилди.

1976 йил июль ойида Чжу Дэ ўлганидан кейин халқ вакиллари Умумхитой мажлиси доимий комитети раисининг лавозими бўшаб қолган эди. Собиқ мудофаа министри 80 ёшдаги Е Цзянь-ин шу лавозимга кўтарилганлиги тўғрисида хабар берилган эди. Сюй Сян-цянь янги мудофаа министри қилиб тайинланди. «Тўртлар» тарафдорларидан икки киши доимий комитет раисларн ўринбосарларининг аввалги составидан чиқарилди, Мао Цзэ- дун ҳаёт чоғида «тўртлар шайкаси» таъқиб этиб келган Ляо Чэн-чжи ва Цзи Пэн-фэй уларнинг ўрнини эгаллади.

Япония матбуоти таъкидлаб ўтганидек, шу сессияда экономика, маданият соҳасида ва ҳарбий соҳада илгари сурилган «тўрт модернизация» деб аталмиш программада асосий эътибор Хитой қуролли кучларини модернизация қилишга қаратилган. Халқ вакиллари Умумхитой мажлиси доимий комитетининг 7-мартда ўтказилган биринчи йиғилишида солдатлар учун узоқ муддатли ҳарбий хизмат тартибини жорий қилиш ҳақида қабул қилинган қарор ҳам буни исбот этади. Янги система, деб уқтириб ўтилади бу қарорда, армиянинг «жанговарлик қобилиятини кучайтириши» керак.

Халқ вакиллари Умумхитой мажлисининг сессияси билан бир вақтда ягона халқ-демократик фронт органи — Хитой халқ сиёсий маслаҳат кенгашининг сессияси ўтказилди. Дэн Сяо-пин шу кенгаш Умумхитой комитетининг раиси қилиб сайланди. 1976 йил январида ўлган ХХР Давлат кенгашининг бош министри Чжоу Энь-лай илгари шу лавозимни эгаллаган эди.

Япония газеталари «тўрт модернизация» программасини амалга ошириш жараёнида Пекин раҳбарлигида яна ўзгаришлар бўлиши кутилади, деб ҳисобламоқдалар. Бошқа сўзлар билан айтганда, деб таъкидлайди «Токио Симбун» газетаси, мамлакатдаги вазият ҳануз беқарор бўлиб қолмоқда.

ЖОНАЖОН ВАТАН БЎЙЛАБ
ТАСС

САМАРАЛИ ТАДБИРЛАР

Қозоғистонда тузилган ихтисослаштирилган отрядлар бўш ётган катта-катта массивларни қишлоқ хўжалик хизматига топширмоқда. Бу отрядлар бир миллион гектардан кўпроқ шўрхок ерларни ўзлаштиришди. Қозоғистон ССР Фанлар академияси тупроқшунослик институтининг олимлари қишлоқ хўжалиги мутахассислари билан ҳамдўстликда ишлаб чиққан агротехника тадбирлари шу ерларни ўзлаштиришда ёрдам бермоқда. Ўн тўрт миллион гектар шўрхок ерларни ва бўш ётган бошқа ерларни яхшилаш учун технологик карталар тузиб чиқилди.

«ҚОРАСОЧ ҚИЗ» САҲНАДА

Туркманистон ССР Тошовуз областидаги Жданов номли колхознинг маданият уйида томошабинлар халқ театрининг янги асари Т. Қурбоновнинг «Қорасоч қиз» деб аталган музикали комедиясини самимий кутиб олдилар. Спектаклни саҳналаштирган режиссер ва асосий роллардан бирини ижро этувчи А. Худойбергеновани ҳурматлаб, айниқса қизғин қарсак чалинди.

Акмарал болалик чоғиданоқ бадиий ҳаваскорликда актив қатнашди. У ўн йил муқаддам халқ театрининг дастлабки спектаклида ўз маҳоратини намойиш қилган артистлардан бири бўлди. Бу қиз колхозда ишлаб, университетда сиртдан ўқиди. Ўзининг ҳар бир бўш минутини санъатга бағишлади.

Ҳозир А. Худойбергенова колхоз театрининг режиссери, унинг иштирокисиз биронта концерт ва спектакль ўтказилмайди. Республикада ўтказилган бадиий ҳаваскорлик фестивалларининг лауреати бўлган бу коллектив ўзларининг маҳоратларини колхози билан бирга қўшни районларнинг қишлоқларида ҳам намойиш қилмоқда. Театр репертуарида ҳозирги замон туркман, ўзбек, тожик драматургларининг пьесалари бор.

ИЖОДИЙ ҲАМКОРЛИК

Душанба цемент заводи ишчилари «касбни энг яхши эгаллаган киши» вимпели билан бирга А. Лоҳути номли Тожикистон драма театрининг «Ревизор» спектакли премьерасига билет олдилар. Ҳар ойда корхонада меҳнат рақобатига якун ясайдиган комиссия составига артистлар ҳам киритилади. Улар ишлаб чиқариш илғорларига навбатдаги спектакль учун билет топширадилар. Завод меҳнаткашлари Лоҳутий номли театрнинг барча премьераларини қолдирмай кўрадилар.

Завод ва театр ўртасида ижодий ҳамдўстлик тобора мустаҳкамланиб бормоқда.

Баҳорда артистларнинг республикадаги пахтакор районларига бўладиган гастролларида биринчи марта заводнинг ашула ва рақс ҳаваскорлари иштирок этадилар.

ЎРТА АСРДАН ЕТИБ КЕЛГАН РИСОЛА

Қирғизистон ССР Фанлар академияси тарих институтининг қўлёзмалар бўлими буюк шарқ шоири ва мутафаккири Жомийнинг қарийб беш аср аввал яратган араб грамматикаси асосий қоидалари ҳақидаги илмий асарига эга бўлди.

Топилма Жомий асарларининг кўчирилган энг дастлабки қўлёзма нусхасидир. Илмий рисола 1493-94 йилларда ажойиб шаҳар Балхда ҳуснихат билан кўчирилган. Котибнинг маълум қилишича, бу рисола кийин араб грамматикасини ўзлаштириш учун қўлланма сифатида ёзилган бўлса ҳам, аммо тез орада шуҳрат қозонди. XVI асрдаёқ бу асарни мактабларда ўрганиш мажбурий эди.

АХБОРОТ

● Жиззах районидаги 2-совхоз марказий посёлкасида қурувчилар йил бошидан буён 15 та коттежни фойдаланишга топширдилар. Чўлқуварлар шу ердаги иккита ётоқхонага кўчиб кирдилар. Бу посёлка барпо этилганига бор-йўғи бир йил бўлди. Лекин нисбатан қисқа муддат ичида унинг кўчаларида элликдан ортиқ уй-жой бинолари, мактаб, болалар боғчаси, кафе қад кўтарди.

Ҳозир яна бир қанча жамоатчилик ва маиший хизмат бинолари қурилмоқда.

● Калинин районидаги 1-теплица комбинатида сомон тўшалган эгатларда етиштирилган бодрингнинг дастлабки ҳосилини йиғиштириб олишга киришилди. Деҳқонлар минг квадрат метр теплицанинг ҳар бир квадрат метридан оддий усулдагига нисбатан анча кўп — 25-30 килограмм бодринг йиғиштириб олмоқдалар. Улар сомон тўшалган ерда бодринг етиштириш усулини болгариялик сабзавоткорлар комбинатидан ўрганиб келдилар. Бундай ерда ўсимлик оддий тупроқдагига нисбатан анча баравж ўсади: Болгария иш усулини келгуси йилда республикадаги бошқа теплицаларларда ҳам жорий этиш мўлжалланмоқда.

● «Наманганводстрой» трестига қарашли Чортоқ механизациялашган кўчма колоннасидан механизатор Ҳ. Дадабоев Шимолий Фарғона каналини қайта қуришда бир сменада 600 кубометр— топшириқдагига нисбатан икки баравар кўп тупроқ сурмоқда. Ваҳолонки, у меҳнат қилаётган бульдозер тўрт йилдан бери капитал ремонтсиз ишлатилмоқда. Пешқадам мелиоратор йигирма йиллик иши мобайнида қарийб 5 миллион кубометр тупроқ сурди.

● Жиззах областидаги қўриқ ерда жойлашган хўжаликларда ташкил этилган агроўқиш курсларининг тингловчилари ғўзани шланг ёрдамида суғориш технологияси билан танишдилар. Кўзга кўринган мутахассислар, хўжаликларнинг раҳбарлари деҳқонларга минерал ўғитлардан, гербицидлардан, техникадан фойдаланишнинг илғор усуллари тўғрисида ҳам сўзлаб беришди. Шу кунларда областдаги қишлоқ меҳнаткашларидан икки ярим минг киши турли курсларда ўз маҳоратини оширмоқда.

(ЎзТАГ).

ХРОНИКА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ўрток Эдуард Болеславович **Нордман** бошқа ишга ўтганлиги ва республика доирасидан кетганлиги муносабати билан уни Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Давлат хавфсизлиги комитетининг раиси вазифасидан озод қилди.

КЕНГ ИСТЕЪМОЛ МОЛЛАРИ — АҲОЛИГА

Республикамизнинг кенг истеъмол моллари ишлаб чиқарувчи тармоқлари ходимлари барча совет кишилари қатори КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Мактубига амалий иш билан жавоб бермоқдалар.

Тошкентдаги 2-пойафзал фабрикасининг коллективи ана шу Мактубга жавобан социалистик мусобақани авж олдириб юборди.

Сиз юқоридаги суратда тайёрлов цехи ишчиси Т. Рисқуловани ҳамкасб дугоналари (чапдан) Р. Чумбаева, Х. Қосимова ва А. Жўраевалар билан биргаликда кўриб турибсиз. Улар ички имкониятлар ва резервларни ишга солиш туфайли ҳозир 1979 йилнинг биринчи ярми учун маҳсулот тайёрламоқдалар.

Тошкент чарм-галантерея фабрикаси ишчилари ҳам Мактубда ўртага ташланган вазифалардан келиб чиқиб, бу йил 80 хилдан ортиқроқ турли маҳсулот тайёрлаш мажбуриятини олишган.

Унгдаги суратда: кунлик нормаларини бир ярим баравар ошириб адо этаётган комсомол-ёшлар бригадасининг бошлиғи Мавлуда Каримова (чапда) ва тикувчи-мотористка Мўътабар Раҳимжонова. Улар СССР Конституцияси бир йиллигигача уч йиллик топшириқни адо этиш учун зарбдорларча меҳнат қилаётирлар.

И. Глауберзон фотолари.

ЯҚИН МАНЗИЛЛАР

Марказий Фарғонада жойлашган Охунбобоев районининг маркази — «Ёзёвон» кундан-кунга чирой очмоқда. Кўплаб уй-жой ва маъмурий бинолар қад кўтаряпти. Юбилей йилида фойдаланишга топширилган «Ёзёвон» универмаги посёлка ҳуснига ҳол бўлиб тушди. Тўрт қаватли замонавий услубда қурилган почта биноси яқин кунларда фойдаланишга топширилади.

Районда «Ёзёвон»ни қишлоқлар билан туташтирувчи йўлларни кенгайтириш ва ремонт қилишга ҳам катта аҳамият берилмоқда. Мингчинор, Хонобод қишлоқларини «Ёзёвон» билан боғловчи йўл бир неча йилдан бери каровсиз ётарди. Шу сабабли автобус ҳам қатнамас эди. Йўл қисқа муддатда ремонт қилиниб, фойдаланишга топширилди. Натижада қишлоқ меҳнаткашлари транспорт воситаларидан бемалол фойдаланадиган бўлди.

Тошҳовуз, Сойбўйи, Гулистон қишлоқ аҳолиси яқинда ажойиб совға олишди. Бу қишлоқларни район маркази билан уловчи уч километрли йўл қайтадан ремонт қилиниб, фойдаланишга топширилди. Йўл битказилгандан сўнг «Марғилон»—«Ёзёвон» маршрути қайта тикланди. Қишлоқ турмуш тарзини ўзгартириш учун амалга оширилаётган бундай қулайликлардан аҳоли мамнун бўлмоқда.

ТАБИАТ ВА ИНСОН

ТАДБИРКОР ҚУШЛАР

Маълумки, ривожланган ҳайвонлар анча онгли равишда иш тутиш хусусиятига эга. Бу ҳол сут эмизувчилар орасида кўпроқ учрайди. Масалан, маймунлар ёғоч ёрдамида бирон дарахт мевасини узиб туширади, ёки каттароқ ёғочдан кўприк сифатида фойдаланиб сув тўсиқларидан ўта олади. Айиқлар тош қуроллардан усталик билан фойдаланади. Бўрилар пистирма қўйиб ов қилади. Ҳайвонлардаги бундай тадбиркорлик хусусиятлари кейинги йилларда олимлар томонидан пухта ўрганилмоқда. Мамлакатимизда ташкил этилган маймун қўриқхоналари шу мақсадларни кўзда тутади.

Кейинги тадқиқотлар шуни кўрсатадики, фақат ривожланган ҳайвонларгина эмас, балки паррандалар ҳам шундай тадбиркорлик хусусиятидан холи эмас экан. Шу хусусда кузатилган фактларга мурожаат этайлик.

Саккизинчи қават айвонидан йўловчилар ва қиш манзарасини кузатардим. Чумчуқлар, мусичалар ўзларининг территорияларида тирикчилик билан банд. Қарғалар кўкрак кериб ҳар ер-ҳар ерга уйилган ахлатни титишади. чекка-чеккадан бирон егулик излашади. Шу пайт қарғалардан бири кўмилган гуллар ёнида пайдо бўлди. Ахлат орасидан суяк топиб олди. Суякнинг ичида чучук бўлса керак, қанча уринмасин қарға уни ололмади. Унинг ишини дарахт устида иккита қарға кузатиб турарди. Улардан бири дарҳол ердаги қарға ёнига келди-ю, суякни кўтариб парвоз қилди. Том бўйи баландлаб оғзидаги ўлжасини асфальт йўлкага ташлади.

Суяк ерга тушар заҳоти ҳар икки қарға ўлжага ташланди. Бир зумда унинг ичидаги чучук баҳам кўрилди. Қарғалар эса гўё ҳеч нарса бўлмагандек дарахт устига қўниб тумшуқларини новдага ишқалаб тозалашди.

Бу манзарани кузатар эканман, бундан саккиз йил муқаддам Тошкент аэропортида бўлиб ўтган воқеани эсладим. Аэропорт ходимлари самолёт қўнадиган бетон йўлкадан ёнғоқ пўчоқларини топиб олишди. Эртасига яна шундай пўчоқлар пайдо бўлиб қолди. Ким ёнғоқ чаққан бўлиши мумкин? Наҳотки, у ёнғоқхўр шу ердан бошқа жойни тополмаса?! Кичкина бир ҳодиса аэропорт ходимларини ўйлантириб қўйди. Бу гап бошлиққа ҳам бориб етди.

— Топдим, — деди навбатчи кунларнинг бирида бошлиқ ёнига кириб.

— Нимани?

— Ёнғоқ чақадиган безорини, — кейин у аста ҳикоя қилиб берди. — Қарасам осмондан бешта қарға учиб келди. Баланд кўтарилди-ю, бир нарсани йўлкага ташлади. Кейин ўзи ҳам ерга қўнди. Етиб боргунимча учиб кетди. Ерда мана бу пўчоқ ётибди, у ичидаги мағзи билан икки палла ёнғоқ пўчоғини бошлиққа узатди.

— Вой сени-ей, — деди бошлиқ пўчоқни кўздан кечирар экан. — Мана сенга қарғанинг нодонлиги!

Фақат қарғалар эмас, кичкина қушчалар ҳам тирикчилик мақсадида турли тадбирлар кўришга қодир. Тўқай чумчуғининг бир тури билан читтак бунга мисол. Бу икки қушча дарахт пўстлоқлари орасидаги қуртларнинг тухумини олиб ейишга тумшуғи қисқалик қилади. Шунинг учун қаттиқроқ чўпак ёки тиконни тумшуқларига қистириб пўстлоқлар орасини ковлашади. У ердаги ҳашарот ёки қурт тухумларини ташқарига чиқариб еб юборишади. Шу билан боғ-роғларни зараркунандалардан асрашади. Беминнат санитарлар сифатида халқ хўжалигига катта фойда келтиришади.

Ҳ. ҲАКИМОВ.

АХЛОҚ-ОДОБ МАВЗУИДА

ОТАЛИК БУРЧИНИ УНУТДИНГМИ?

Бунақасини Тошкент шаҳар, Фрунзе район Қизилқум кўчасидаги 36-ҳовлидан бошқа ҳеч қаердан қидириб юрманг. Топа олмай овора бўласиз. Бу киши етти иқлимда якка-ю ягона.

Қаҳрамонимиз Исроилхўжа Ойхўжаев бир қарашда қўй оғзидан чўп олмайдиган, бузоқнинг ҳақи бор, деб сигирнинг сутини ичмайдиган кишига ўхшаб кўринади. Аслидачи?

Мана, қаранг, данғиллама участкада бир ўзи савлат тўкиб юрибди. Кошонадаги ҳар бир ғишт, ҳар бир ёғоч, ҳар бир рангга болачақаларининг ҳам ҳалол меҳнати сарф бўлган-ку! Қани улар? Ўғил-қизлар қани, уйнинг бозори бўлгудай набиралар қани? Тошбағир ота ҳаммаларини қувиб юборган! Қувиб юборган-у, кўча эшикни маҳкам ёпган. Мушфиқ оналари Мактуба Шомансурова қатори ҳар тарафга тўзиб кетишган. Турмушлари ёмон эмас, бинойидек кун кўриб юришибди. Лекин ота меҳридан баҳрасиз қолаётганларидан армонда улар. Исроилхўжа Ойхўжаев бўлса буни хаёлига ҳам келтираётгани йўқ. «Волга» машинасини зинғиллатиб миниб юрибди Унга фақат биттагина ўзи-ю, нафси бўлса бас!

Нафс балоси И. Ойхўжаевни не кунларга солмади. 1967 йилда оила аъзолари бир бўлиб «Волга» автомашинаси сотиб олишган эди. Машина ўғли Рустам Исроилхўжаев номига расмийлаштирилиб қўйилди. Рустам уни миниб, оила хизматларини бажариб юрди. Жоҳил ота бунга чидай олмади. Назарида ўғли автомашинани тортиб олиб қўяётгандек эди. Бир баҳона ўйлаб чиқардида, жанжал кўтариб: «Войдод, ўғлим Рустам мени урди!» — деб айюҳаннос солди. Шу заҳотиёқ Фрунзе район ички ишлар бўлимига югурди. Рустам қўлга олинди.

Она бечора ҳайрон. Золим отанинг дастидан зор қақшаб қолди.

— Машинани менинг номимга расмийлаштириб берсаларинг даъвойимдан кечаман! — шундай шарт қўйди И. Ойхўжаев.

— Майли, сизнинг айттанингиз бўла қолсин, — дейишди оила аъзолари.

И. Ойхўжаев Мактуба опадан аввал ҳам бир аёлга уйланиб, уни якка-ю ёлғиз боласи билан қувиб юборган эди. Мактуба опанинг устига бошқа бир аёлни олиб, яна ҳангома кўрсатди. Қисқаси, Исроилхўжа Ойхўжаев маиший бузуқлик дардига чалинганига кўп бўлган эди. 1974 йилнинг қахратон қишида эски касали қўзғаб қолди. 30 йилдан буён ўзининг аччиқ-чучугига бардош бериб келаётган хотини М. Шомансурова билан бир қаторда уч ўғил, бир қиз, келин ва набираларидан бир йўла қутилиб, тўртинчи марта куёв бўлиш ниятига тушиб қолди. Иш 1974 йилнинг 15 февралида Фрунзе район халқ судида кўрилиб, эр-хотин ўртасидаги никоҳ бекор қилинди. ҳовли-жой тақсимланди.

— Уй-жой бир ёқда турсин, сенларга ўчоқдаги кулни ҳам раво кўрмайман. Ҳовли-жой билан машина батамом менга қолади! — деди И. Ойхўжаев.

У шикоят ариза билан Тошкент шаҳар судига мурожаат қилди. Иш 1974 йилнинг 12 апрелида қараб чиқилиб, Фрунзе район халқ судининг қарори ўзгаришсиз қолдирилди.

Тошбағир ота ҳовли-жойнинг бир учи М. Шомансуроваға текканига асло тоқат қилолмади. Тутун чиқариб тўрт томонга елиб-югурди. кайта-қайта судга мурожаат этди. Кўплаб масъул кишиларнинг қимматли вақтларини беҳуда кетказди. Ҳали ҳам у шаҳдидан қайтмаган. Хотини М. Шомансуровани ҳамда фарзандларини уйига яқинлаштираётгани йўқ. Тошюрак эр дастидан жафо чекиб келаётган аёл ўзига теккан бир парчагина жойни талай пул сарфлаб девор билан ажратиб қўйган эди. Ойхўжаев уни ҳам бузиб ташлади.

Ниҳоят Мактуба опа бўйига етиб қолган ёлғиз қизининг никоҳ тўйини қизнинг ўзи туғилиб-ўсган ота-она уйида ўтказиб олишга рухсат сўради. Ота юзсизларча қатъий рад қилди. Ноилож қолган она ўз уйи-жойи бўла туриб қизини куёвникига қариндошлариникидан узатиб борди. Бу орада кичик ўғил ҳам вояга етиб қолганди. Ота уни ҳам уйига йўлатмади. Келин ноилож яна қариндошлариникига туширилди. Йўқ, йўқ, болалар кўчада қолишмади Бошпаналари бор, фарзандли бўлишди. Лекин катта армонлари бор: бу орада ота уларни бир марта ҳам йўқламади. Жажжи невараларини ҳамон танимайди.

— Бугун отангни туғилган куни, — деб юборди беихтиёр хўрсиниб Мактуба опа нонушта устида.

Буни Рустамжон илиб олди. Ўша куни ишдан кейин гул ва совға кўтариб ота уйига ошиқди. Эшикни отанинг ўзи очди. Бемеҳр, шафқатсиз ота ўғлини олдига солиб қувди.

Отани болаларнинг уволи тутмасмикан?! Ота бундан қўрқмаяпти, виждони азобланмаяпти чоғи. Акс ҳолда у неча йиллардан буён ўз жигарбандларига кулфат тошини бу қадар ёғдирмасди. Унинг қилмишлари «Тошкент ҳақиқати» газетасининг 1973 йил 12 октябрь сонида эълон қилинган «Қариб қуйилмаган» сарлавҳа остидаги мақолада ҳам фош қилинганди. Афсуски, шу мақоладан кейин ҳам унинг қилмишларига чек қўйилмади. Тегишли ташкилотлар эса тошюрак И. Ойхўжаевни қаттиқ тартибга чақириб қўймаганликлари ажабланарли бир ҳолдир.

Агар оила бир боғ бўлса, ота — боғбон. Боғбон бўлганида ҳам жуда азиз боғбон. қўли гул, миришкор боғбон. У ўз бўстонидаги ҳар бир гулнинг завол кўрмаслигини истайди, шу эзгу мақсад йўлида заҳматлар чекади. Доимо яшариб-яшнаб турган, тобора камол топаётган ниҳолларини билан ҳамиша фахрланади ва ўзи ҳам шод-хуррам умр кечиради. Оилапарвар оталар бизнинг фаровон ҳаётимизда сон-саноқсиз. Улар ўз гуллари, яъни азиз фарзандларини улуғ замонамизга муносиб кишилар қилиб вояга етказмоқдалар. эл-юрт ҳурматига, эъзозига сазовор бўлмоқдалар. Улар ҳамиша шундай бўлиб қолаверадилар.

Поезд проводниги И. Ойхўжаев-чи? Унинг қилмишларига, ҳурматли газетхон, сиз ўзингиз холис баҳо берарсиз.

У. ЮСУПОВ.

СПОРТ

ЕНГИЛ АТЛЕТИКА:

АНЪАНАВИЙ КРОСС

Халқаро хотин-қизлар куни — 8 Мартда жасур комсомол Майна Хасанова хотираси совринни учун анъанавий мусобақа ўтказилди. Енгил атлетика кросси баҳслари қаҳрамоннинг юртида старт олди. Ғузор шаҳрида шу кун байрамга байрам қўшилди. Совриндорлик учун республикамизнинг 200 дан зиёд спортчиси ўзаро куч синашди. Бу йилги мусобақада андижонлик ва самарқандлик Леналар югуриш устаси эканликларини кўрсатишди. Агар андижонлик Паняева 500 метрга югуришда маҳорат кўрсатган бўлса, самарқандлик Чумичкина 3 минг метрли масофани биринчи бўлиб босди. Ҳар иккала Ленага Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитетининг совринлари топширилди. Команда ҳисобида тошкентлик енгил атлетикачилар пешқадамлик қилишди.

СПАРТАКИАДА:

МУСОБАҚА БАЙРОҒИ ҲИЛПИРАМОҚДА

Свердловскда СССР халқлари қишки IV Спартакиадаси байроғи тантанали суратда кўтарилди. Спартакиада машъаласи 10 кун мобайнида ёниб туради. Москва, Ленинград ва иттифоқдош республикалардан келган минглаб спортчилар Спартакиада чемпиони номи учун курашни бошлаб юборишди. Мусобақалар спортнинг 9 тури бўйича ўтказилмоқда. Жумладан, Бакуриани шаҳрида тоғ чанғичилари куч синашсалар, Нижний Тагилда чанғида сакраш бўйича мусобақалар ўтказилади. Первоуральск шаҳрида хоккейчилар шайба сурмоқдалар. Қолган мусобақалар Свердловскда давом этмоқда. Республикамиз вакиллари бу йил Спартакиаданинг тоғ чанғи спорти, фигурали учиш ва хоккей бўйича мусобақаларида куч синашадилар.

Редактор ўринбосари
Х. ЁДГОРОВ.

Реклама ва эълонлар

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 10/III да **Оққуш кўли**, 11/III да **Сўғд элининг қоплони**.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 10/III да **Келинлар қўзғолони**, 11/III да **Ғариблар**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА 10/III да **Нурхон**, 11/III да **Ужарлар**.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 10/III да **Кўзингни каттароқ оч**, 11/III да **Бадбашара ёхуд Эзоп**.

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **ЯНГИ МОСКВА ЦИРКИ АРТИСТЛАРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ.**

Кино

САНЪАТ САРОЙИ — **Тақдир** (катта зал, 11, 14, 17, 20.00).

Равондаги хавфли эшик — «ЧАЙКА» (11.30, 13, 17.30, 19.00), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда), «ҚОЗОҒИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Карпат довонлари — «МОСКВА» (11, 14, 17, 20.00), «ВОСТОК» (10.30, 13.20, 16, 18.30, 21.00).

Фидойи аёл — «НУКУС» (11, 13, 15, 17, 19, 20.45), «ДРУЖБА» (11, 13, 15, 19, 20.45), «ҚОЗОҒИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Хизматдош ошиқлар қиссаси — ҲАМЗА номли (11, 13.20, 16, 18.30, 21.00).

Тақдир — «ЧАЙКА» (14.30, 20.30).

Бева аёллар — «ДРУЖБА» (12, 16.00).

●

Ўзбекистон ССР маданият министрлигининг

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ МАДАНИЯТ ИНСТИТУТИ

вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

КАФЕДРАЛАР БЎЙИЧА:

мудир: режиссура ва актёрлик маҳорати (доцент);

профессорлар: КПСС тарихи ва сиёсий иқтисод, СССР тарихи;

доцентлар: музика тарихи ва назарияси, фортепьяно, оркестр дирижёрлиги, фалсафа ва илмий коммунизм (тарихий материализм ихтисоси бўйича);

катта ўқитувчилар: маданий-оқартув ишлари, хор дирижёрлиги (2 ўрин), фортепьяно (3), оркестр дирижёрлиги халқ чолғу асбоблари (3), инструментовка қилиш ва партитураларни ўқиш (2), хореография, режиссура ва актёрлик маҳорати (8), шу жумладан: тасвирий санъат тарихи ва назарияси, театр тарихи, жисмоний тарбия, техник воситалар ва информация ишлари;

ўқитувчилар: КПСС тарихи ва сиёсий иқтисод (сиёсий иқтисод ихтисоси бўйича), фалсафа ва илмий коммунизм (марксча-ленинча эстетика ихтисоси бўйича), маданий-оқартув ишлари (3), режиссура ва актёрлик маҳорати (4), хор дирижёрлиги, фортепьяно (3), хореография (2), оркестр дирижёрлиги, инструментовка қилиш ва партитураларни ўқиш, техник воситалар ва информация ишлари, кутубхонашунослик, библиография, болалар ва мактаб кутубхоналари кутубхонашунослиги ва библиографияси.

КОНКУРС МУДДАТИ — 21 МАРТГАЧА.

Институт адреси: Тошкент шаҳри, «Высоковольтный» массиви, 3-сектор, 127 «а»-уй.

●

КОРХОНАЛАР ВА БОШҚАРМАЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ

ДИҚҚАТИГА!

«УЗСЕЛЬХОЗТЕХНИКА»нинг

ДАЛВАРЗИН РЕМОНТ ЗАВОДИ

Э-1514, Э12621 экскаваторларини, Д-50, Д-60 ва СМД-14 двигателларни

КАПИТАЛ РЕМОНТГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Бажариб бериш муддати — 40 кун.

ХИЗМАТ ҲАҚИ — ПРЕЙСКУРАНТ БЎЙИЧА ОЛИНАДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент область, Бекобод район, 1-Далварзин пахта заводи.

Тошкентдан гапирамиз ва кўрсатамиз

Телевидение

БУГУН

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 «Вақт». 9.35 — Гимнастика. 9.55 — Болаларга ҳайвонлар ҳақида. 10.25 — «Аёллар» (бадиий фильм). 15.30 — Ҳужжатли фильм. 15.40 — Шахмат мактаби. 16.10 — М. Ю. Лермонтов—рассом. 17.10—«Объектив». 17.40 — «Орлёнок». 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Мультфильм. 18.55 — «Ўртоқ қўшиқ». 19.25 — «Келишган йигит» (бадиий фильм). 21.30—«Вақт». 22.00 — Фигурали учиш бўйича жаҳон чемпионати. 23.30 — Эстрада программаси. 24.00—Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Биология. 12.00 — Ҳужжатли фильм. 12.30 — Биология. 13.00 — «Келин» (бадиий фильм). 14.15 — «Камалак». 18.00 — «Ёшлик». 18.30—«Зангори экран почтаси». 19.00 — Қишлоқ хўжалик ишлари кундалиги. 19.15 — «Ахборот». 19.30 — «Оламга саёҳат». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Лирик концерт. 21.30 — «Вақт» (Москва). 22.00 — «Риштон керамика заводи». 22.15 — «Сенинг тақдиринг учун» (бадиий фильм).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.00 — Болалар учун фильм. 19.30 — Инглиз тилида сўзлашишни ўрганинг. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Ўқитувчилар учун консультация. 20.50 — «Тошкент — Хасково». Дўстлик алоқалари мустаҳкамланмоқда. 21.20 — Сиёсий иқтисод.

Радио

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Ўзбек классик қўшиқлари. 9.30 — Ўзбек опералардан парчалар. 11.15 — «Халқ контроли ҳаракатда». 11.30 — «Фурқат» (вокаль-симфоник поэма). 12.00—«Узбекистан индустриальний». 13.00 — «Республика хўжаликларида юқори сифатли сут етиштириш шартлари». 13.30 — «Касбим — қўшиқ». 14.00 — «Кўкламги экиш кампаниясига шаймисиз». 16.10 — Концерт. 18.00 — «Маиший хизмат — ҳамманинг иши». 19.00 — Сиёсий билимлар радиоуниверситети. 19.15 — «Юность Узбекистана». 20.25— Қўшиқ ва рақслар 21.00 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 22.00 — Зулфия шеърлари билан айтиладиган қўшиқлар 22.25 — Халқаро мавзуларда суҳбат. 22.35 — «Ташвишли дунё» (радиоспектакль).

Тошкент шаҳар ресторанлар тресты коллективи «Ленинград» ресторанининг директори

Маҳмуджон СИРОЖИДДИНОВнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан унинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси: 700000, ГСП, Тошкент, Ленин проспекти, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04; редактор ўринбосарлари — 33-79-14, 32-53-05, 33-06-83, 32-55-04. масъул секретарь — 33-44-55, 32-55-05; секретариат — 33-72-83, 32-53-06. БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19; марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70; халқаро ҳаёт — 32-54-18. саноат, транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09; қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35 32-55-16, совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-26; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-57-21, 32-54-24; ахборот ва спорт — 33-14-24 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27; хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 33-35-53, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 32-54-13; иллюстрация — 32-57-22; коммунистик тарбия — 32-54-29; стенографистка — 33-73-43, 32-54-05. жамоатчилик қабулхонаси — 33-89-26, 32-52-26; эълонлар бўлими — 33-81-42. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ — Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 3-19-72; Сирдарё — 2-09-70; Сурхондарё — 55-35. Хоразм — 51-24. Бухоро — 3-31-42. Қашқадарё — 38-42; Фарғона — 4-20-84; Наманган — 6-79-92; Андижон — 4-48-85; Жиззах — 31-66; ҚҚАССР — 2-42-62 Справка олиш учун — 33-02-92

Р. — 00233. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Д. — 57.